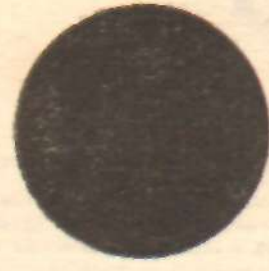

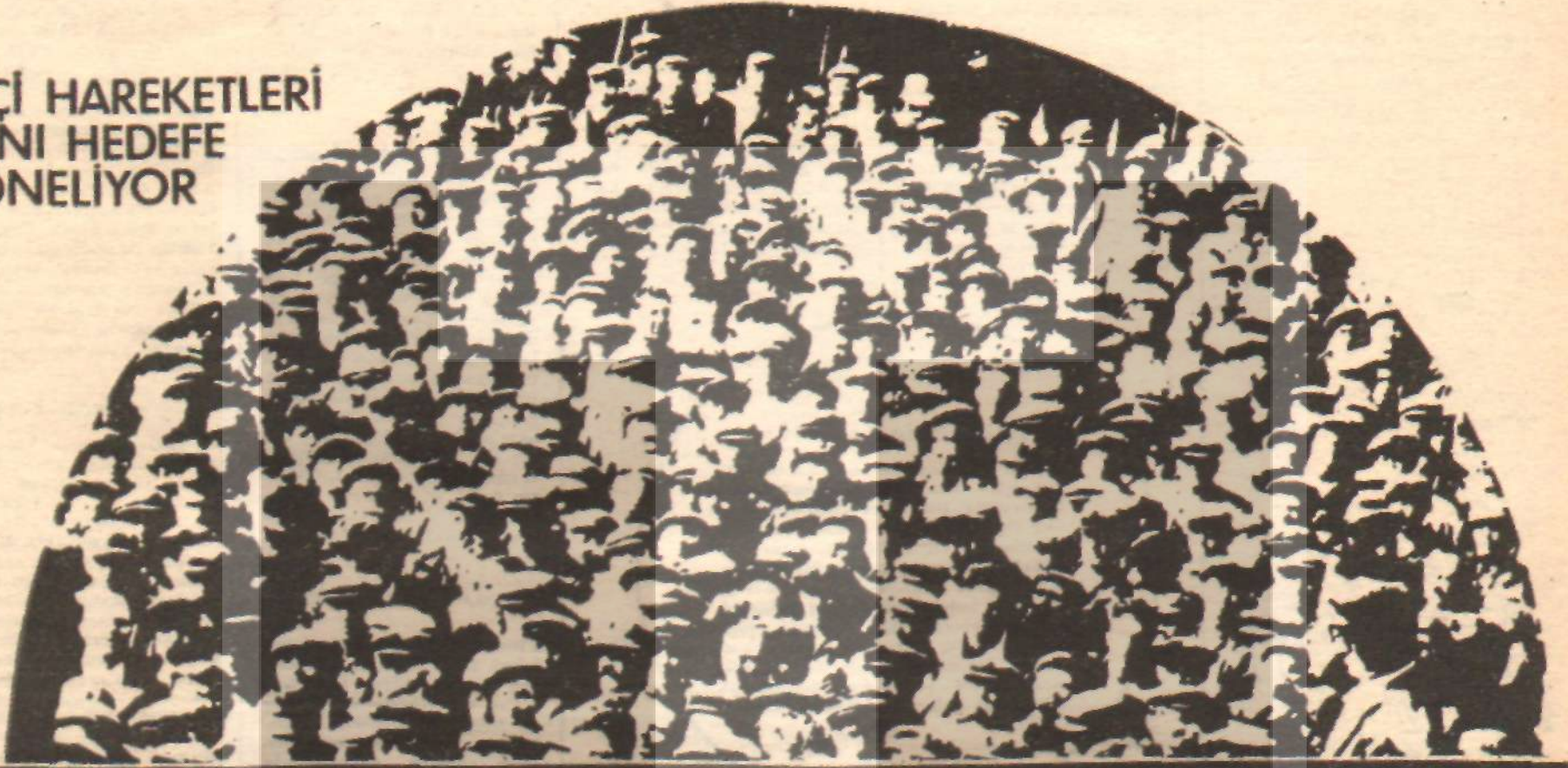
ANT

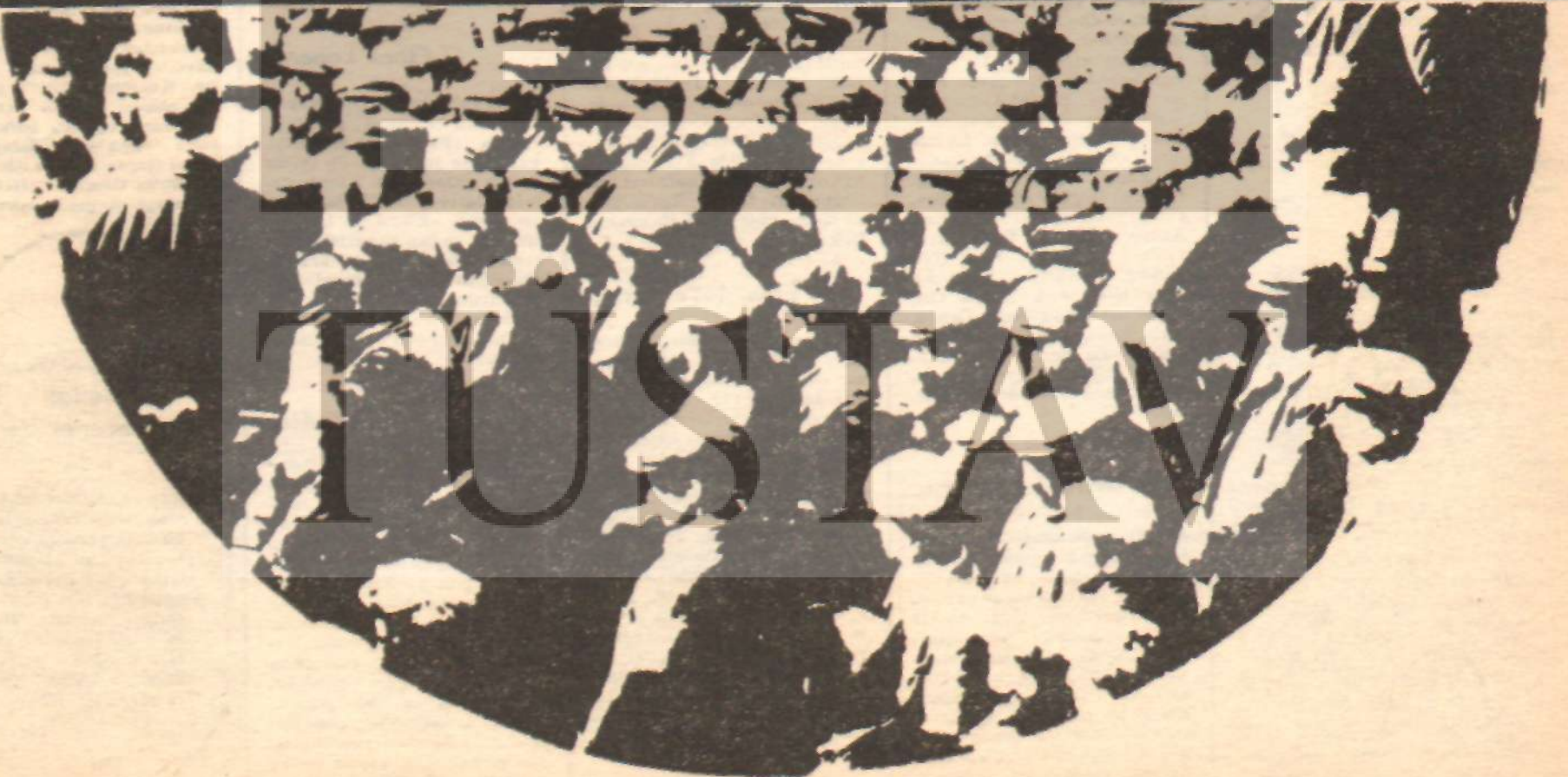
TiP'de
grupların
varlığı kabul
edilmelidir

Haftalık Dergi • 14 Nisan 1970 • Sayı 172 • 150 Krş

İŞÇİ HAREKETLERİ
AYNI HEDEFE
YÖNELİYOR

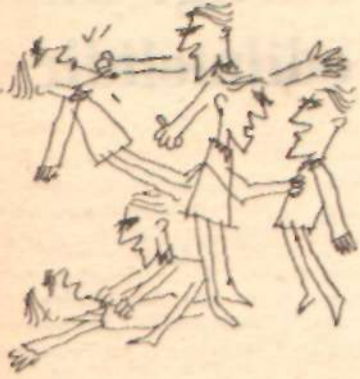

patronsuz türkiye

• biri •

5 nisan

□ Sunay'a Uyarma

Almanya'da bulunan devrimci Türklerden dokuzunun öğrencilik sıfatının kaldırılması ve pasaportlarının uzatılmaması, burs ve dövizlerinin kesilmesi üzerine Berlin Hür Üniversitesi Rektörü Rolf Krebich, Türkiye Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'a bir uyarma mesajı göndermiştir. Mesajda, dokuz öğrencinin durumu uzun uzun anlatıldıktan sonra, «Türk Hükümeti yetkililerinin bu kararı, sadece bu öğrenciler aleyhinde bir karar olmakla kalmamakta, aynı zamanda meselenin içyüzü itibarıyla kabul edilmesi mümkün olmayan bir durum arz etmektedir. Söz konusu Türk öğrencilerinin öğrenimlerini tehlikeye sokan bu kararın kaldırılabilmesi için, gerekli olanakların tarafınızdan araştırılmasını rica ederim» denilmektedir.

6 nisan

□ Hukuki İşbirliği

Yıllardan beri fillen Türkiye'yi hegemonyası altında tutan Amerika, hukuk alanında da kendisine meşruiyet kazandırmak için yeni bir tuzak hazırlamış. Ankara'da Türk-Amerikan Hukukçular Derneği adında bir dernek kurdu. Şimdiye kadar tanınmış ve önemli görevlerde bulunan 27 Türk hukukçusu, beyin yıkamak üzere bu dernek aracılığıyla Amerika'ya gönderilmişlerdir. Bu gezilere eski Adalet Bakanlarından Hasan Dincer ile bakanlık müsteşarı Necati Volkan başta olmak üzere Askeri Yargıtay eski Başkanı Tümgeneral Faruk Aldemir, Yüksek Hakimler Kurulu eski başkanı Rahmi Ergil ile Yargıtay, Danıştay üyeleri, profesörler, yargıçlar, savcılar, avukatlar da katılmışlardır.

7 nisan

□ Demirel kaçıyor!

Yolsuzluk iddiaları üzerine Başbakan Demirel hakkında incelemelerde bulunmak üzere kurulan TBMM Soruşturma Hazırlık Komisyonu'na Başbakan Demirel hesap vermekten kaçmaktadır. Komisyonun yedi sayfalık bir cevap gönderen Demirel, bir yandan alınının açık olduğunu söylerken, bir yandan da «Anayasa'nın 132. maddesi gereğince mahkemeye intikal etmiş konularda Soruşturma Hazırlık Komisyonu'nun çalışmayacağı» iddiasıyla hesap vermemektedir.

8 nisan

□ Jandarma zoru ile...

Adana'nın Irmakbaşı Kilise Köyü'nde 466 köylü, bir ağının sürmekte olduğu hazineye ait 313 dönümlük araziye işgal etmiştir. Köy halkı, işgal ettiği araziye karpuz ekmiş ve köy kadınları da tarlada nöbetçi olarak bırakılmıştır. Ancak Jandarma Merkez Komutanlığı daha sonra köye 95 kişilik müfreze göndererek ağa namına toprakları geri almış, köy kadınlarını zorla araziden atmıştır.

□ Barzani İsrail'e karşı

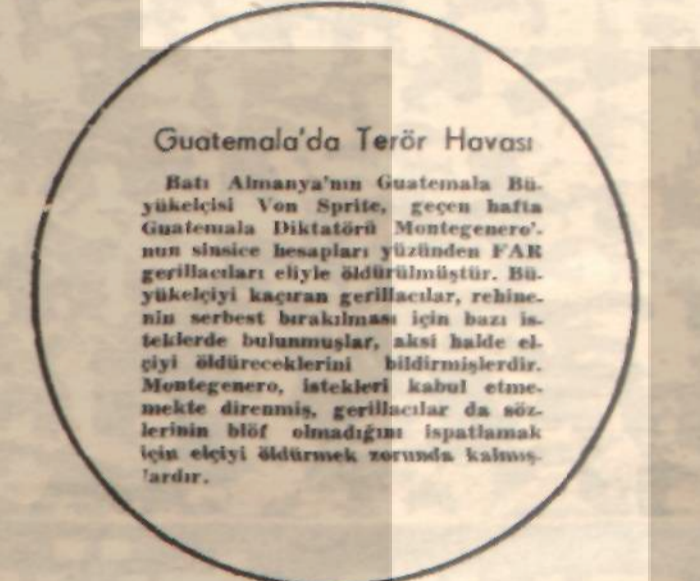
Irak Kürtlerinin lideri ve «Kürdistan Demokrat Partisi»nin Başkanı Molla Mustafa Barzani, Kahire'de çıkan El Ahbar Gazetesi'ne verdiği demeçte siyonizme karşı olduklarını açıklıyor. «Kürtler, Filistin komandolarıyla yan yana savaşmaya hazırdır. Müslüman inançımız, bizi, Filistin'e çarpışmaya gitmeye ve Arapların yanbaşında yer almaya yöneltmektedir» demıştır.

□ Arazi kavgası...

Konut sorununun bozuk düzen tarafından köklü tedbirlerle çözümlenmesi büyük kentlerde sık sık yeni çatışmalara yol açmaktadır. Bahçelievler son durakta, Komando Tugayına bitişik arsaların hazine arazisi olduğu ve yakında Tugay'ın da bulunduğu yerden kalkacağı yolundaki haberler üzerine, Ankara'nın gecekondu semtlerinden yüzlerce insan araziye işgal ederek parsellemişlerdir. Ancak, bazı kişilerin bu arazi kavgalarına tapulu oldukları iddiaları sürmesi üzerine toplum polileri ve belediye ekipleri araziye ekoyuş ve işgalcilerden 18 kişiyi nezarete almıştır.

□ ANT'a yeni dava

Arkadaşımız Hilmi Özgen'in bir süre önce ANT'ta çıkan «Hazine Toprakları başlıkkı yazısından dolayı Cumhuriyet Savcılığı yeni bir dava açmıştır. Köylülerin toprakları işgal etmesi fiilinin övüldüğü ve «suça teşvik» bulunduğu iddia edilen yazı dolayısıyla Hilmi Özgen ve yazı işleri müdürümüz Osman Saffet Arolat sorguya çekilmişlerdir.

Guatemala'da Terör Havası

Batı Almanya'nın Guatemala Büyükelçisi Von Sprite, geçen hafta Guatemala Diktatörü Montegenero'nun süsice hesapları yüzünden FAR gerillacıları eliyle öldürülmüştür. Büyükelçiyi kaçıran gerillacılar, rehinenin serbest bırakılması için bazı isteklerde bulunmuşlar, aksi halde elçiyi öldüreceklerini bildirmişlerdir. Montegenero, istekleri kabul etmemekte direnmis, gerillacılar da sözlerinin blöf olmadığını ispatlamak için elçiyi öldürmek zorunda kalmışlardır.

□ Devrimciler kazandı

Istanbul Eğitim Enstitüsü Öğrenci Örgütü seçimlerini devrimciler kesin zaferle sonuçlandırmışlardır. Üç grubun katıldığı seçimlerde 6.S.S. ler 155 oy, Sosyal Demokrat «Özgür»ler 33 oy alabilmiş. Devrimcilerin listesine ise 266 oy verilmiştir. Bu yıla kadar karşı-devrimcilerin yönettiği Öğrenci Örgütü'nün yeni devrimci yönetim kurulu Ünsal Aktop (başkan), Bilal Sayın (İkinci başkan), Filiz Nalbantoğlu, Sadettin Gebeg, Ali Ziya Erzincanlı, Aydın Çel, Cemil Aydoğdu, Saim Orhon, Ayla Eren, Ekrem Kahraman Fevzi Yazır, Suphi Abdül Hayoğlu, Hayri Atıvar, Mesut Sali'dan kurulmuştur.

□ NATO'yu Protesto

NATO andlaşması'nın imzalanmasının 21. yıldönümünde Hukuk Fakültesi'nde bazı öğrenciler, fakülte içinde protesto gösterisi yapmışlar ve bir NATO flamasını yakmışlardır. Gösteri sırasında konuşan öğrenci liderleri, NATO'nun Amerikan emperyalizminin aracı olduğunu açıklayarak İnönü'ye susturucu cevabı vermişler, Türkiye'nin NATO'dan çekilmesini istemişlerdir.

□ Halk Orduları Davası

Prof. Recai Galip Okandan'ın birliktirliği raporu ile kovuşturulmuş açılan Şükran Kurdakul'un Halk Orduları adlı şir kitabı üzerine Toplu Basın Mahkemesi'nde açılan davada savcı, «Halkı kanunlara itaatsizliğe tahrik eylediği» gerekçesiyle şairin 312. madde uyarınca cezalandırılmasını istemiştir. Davaya, Kurdakul'un savunması için 3 Haziran'a kalmıştır.

□ Erem 141'e karşı...

Türkiye Barolar Birliği Başkanı Prof. Faruk Erem, gazetecilerle yaptığı konuşmada, 141 ve 142. maddelerin anayasasının esaslarına uymadığını açıklamıştır. Erem, faşist kaynaklı maddeler için, «Adı geçen maddelerde hiçbir değişiklik olmadığı halde uygulamada farklılık görülmüyor. O halde bunu bir sebebi olmak gerekir. Bu sebep, yürürlükteki anayasadan önce yapılmış olan 141-142. maddelerin bazı konularda birlikte uygulanması imkansızlığı ve vicdanlardaki direniştir. Bu itibarla, her iki maddenin anayasa esaslarına uydurulması yolunda çaba gösterilmesinde zorunluluk vardır» demiştir.

□ Tütün Faciası

Ege ve Karadeniz piyasalarından sonra Marmara tütün piyasası da üretici için bir facia havası içinde açılmıştır. Tekel tarafından 15.50 Lira olarak ilan edilen fiyatlar, piyasanın açılışının hemen ertesi günü 6 liraya düşmüştür. Üreticiler, tütünün ispanak fiyatına düşmesinden dolayı, sürekli olarak sorumsuz beyanlarda bulunan Tekel Bakan'ını suçlamaktadırlar. Tütün ekicisine, maruz kaldıkları sömürünün kişisel tutumlarının değil, düzenin eseri olduğu sosyalist militanlar tarafından ısrarla anlatılmaktadır.

□ Arafat'ın çağırısı

Filistin El Feth gerillalarının lideri Yasir Arafat, Araplar'dan İsrail'e karşı topyekun savaş başlatmalarını istemiş ve Arap yöneticilerini, Filistin kuruluşlarına mümkün olan yardımı yapmamakla suçlamıştır. El Ahram'daki demecinde Arafat, «Filistin ihtilalini baltalamak için uluslararası komplolar kurulmuş olduğunu, bazı yerlerde ise Filistin Kurtuluş Hareketi'ne karşı mahalli tepki kaydedildiğini ileri sürmüştür.

□ Etnos kapandı

Cunta'ya karşı yayın yapan Atina'nın tanınmış gazetelerinden «Etnos»un sahipleri, gazetenin yanına son verme kararı almışlardır. Karar, gazete idarehanesinin kapısına asılmıştır. «Etnos»un beş yöneticisi, «basın suçu»ndan geçenlerde 5 yıl ile 3 yıl arasında çeşitli hapis cezalarına çarptırılmışlardır. Hükümlüler halen Pire'deki Kōridallos Hapishanesi'nde bulunmaktadır.

□ Siyah bayraklar

Felaketten günlerce sonra Gediz depremi bölgesine giden Cumhurbaşkanı Sunay, felaketzedeler tarafından siyah bayraklarla karşılanmıştır. Diğer saygılarımızda da açıldığı gibi yardımların yerine ulaştırılmaması yüzünden aç ve açta kalan felaketzedelerin «Çadır istiyoruz» feriyatlarına Sunay «Allahtan korkun» karşılığını vermiştir. Ertesi gün ise, bir gazete, Kızılay'ın elindeki çadırları felaket bölgesine gönderecek yerde, kamping yapan mutlu azınlığı 3 liradan kiraladığını açıklamıştır.

Tonguç'un arkadaşı Özmenek de öldü

Köy enstitüleri çalışmalarında Tonguç'la birlikte yer alan eğitimcilerden Hamit Özmenek, Bursa'da geçirdiği bir rahatsızlık sonunda ölmüştür. Özmenek'in ölümü, eğitim topluluğunda üzüntü yaratmıştır.

□ Ha'a tutuklular

Karabük'te işçilere gazete ve bildiri dağıtırken yakalanan 23 devrimci gencin tahliyesi için Avukat Enis Coşkun tarafından yapılan bütün idarazlar reddedilmiştir. Suç teşkil ettiği iddialı gazetelerin sorumluları hakkında herhangi bir işlem yapılmadığı halde dağıtanların tutuklanması üzerine Avukat Enis Coşkun, başta cumhurbaşkanı olmak üzere bütün ilgili makamlara birer telgraf çekerek, 23 genci tutuklu bırakan yargıçların suç işlediğini bildirmiş, «suç işlemekte olan hakimler hakkında gerekli idari ve cezai kovuşturmanın ıcrasını» istemiştir.

□ Filo köpeği geldi

Devrimci güçler tarafından Türkiye'den kovulan ve büyük limanlara girmeye artık cesaret edemeyen Amerikan 6. Filosu'nun köpeklerinden «USS O'Hare» Destroyeri, cuma sabahı gizlice Marmara'ya girmiş ve Heybellada çıkışlarında demirlemiştir. Vlayet, destroyere herhangi bir saldırı olmaması için derhal Heybellada'ya güvenlik kuvvetleri göndererek tertibat almıştır. Amerikan destroyeri, maalesef, Türk Deniz Kuvvetleri'nin davetlisi olarak İstanbul limanına gelmiş ve Amerikan bahriyelileri bu defa Heybellada'ya çıkarak «moral» düzeltmiştir. İstanbul'a yanışmaya cesaret edemeyen destroyer daha sonra Gölcük'e gitmiştir. Amerikan bahriyelileri 14 Nisan'a kadar da Gölcük'te «moral takviyesi» yapacaklardır.

□ Libra petrolleri

Libya Askeri Lideri Albay Muammer Kaddafi, ülkesinin iktisadi ve sosyal hürriyetini sağlama amacıyla Libya halkını «Batılı petrol şirketlerine karşı savaşa hazır olma» çağırıştır. Kaddafi, Libya Radyosu'nda yaptığı konuşmada, «Üsler Meselesini halleder etmez yabancı petrol şirketleriyle savaşa gireceğiz. Petrolümüzün, hürriyetimize karşı silah olarak kullanılmasına müsaade etmeyeceğiz.» demiştir.

□ Günce O.D.T.U.'de

1969 Nisan'ında ÖDTÜ'deki boykot ve işgal olaylarından sonra görevinden uzaklaştırılan İdari İlimler Fakültesi öğretim üyesi yardımcılardan Ergin Günce, tekrar üniversiteye kabul edilmiştir. Günce'yi, tutuklu bulunduğu sırada eski Rektör Kemal Kurdaş görevinden uzaklaştırmış bulunuyordu.

□ Şehit Anaları suçluyor

Son üniversite olaylarında öğrencileri avlayan ve kurşun yağmuruna tutan polislerin İçişleri Bakanı tarafından mükafatlandırılması karşısında şehit anaları İnsaf Mehmet oğlu, Necla Özgür ve şehit eşi Eflân Aytac, bir bildiri yayınlayarak, «Acaba devrimci şehitlerin katillerini bulmamak için de böyle bir vaad yapılmış mıdır ki bulunamazlar. Yeşil ışığı gören yetkililer, emirlerindeki kuvvetleri caddelerde öğrencilerin üzerlerine saldırmaya kadar ileri gitmişlerdir. Bu konuda cevap bekliyoruz» demişlerdir.

□ Perinçek yakalandı

Hukuk Fakültesi asistanlarından Doğu Perinçek, üzerinde bazı kitaplar bulunduğu gerekçesiyle İstanbul'dan Ankara'ya gelirken bindiği otobüsün aranması sonunda yakalanmıştır. Siyasi polis, kipta suç unsuru bulunup bulunmadığı hususunun tespiti için kitabın savetihâ gönderileceğini, gelecek cevaba göre Perinçek hakkında işlem yapacaklarını söylemiştir. Polisin bu beyanı tam bir skandaldır. Zira, suç olup olmadığı anlaşılmadan herhangi bir kitaptan dolayı bir vatandaşın yakalanması tek kelimeyle kanunsuzluktur.

□ 50. Yıldönümü

Halk egemenliğinin 50. yıldönümünün kutlanması hazırlıkları ilerlemektedir. İlk Meclis'in üyelerinden olan Celal Bayar, 23 Nisan'da yapılacak törene katılacağını açıklamıştır. Bayar'ın Meclis'e katılması basında büyük gürültülere yol açmıştır. Fakat meclisin ilk memurlarından olan bir numaralı komrador Vehbi Koç'un halk egemenliği (!)'nin 50 yılında meclise şeref misafiri olmasına hiç itiraz eden çıkmamaktadır.

□ Askeri soruşturma

Alta devrimci genç hakkında tutuklama kararı çıkartan Kara Kuvvetleri Savcılığı, bu defa da, «askeri mahkemenin sivil şahısları yargılamakla anayasa suçu işlediğini» iddia eden yazar ve profesörler hakkında işlem yapılmasını istemiştir.

Uç önemli gelişme

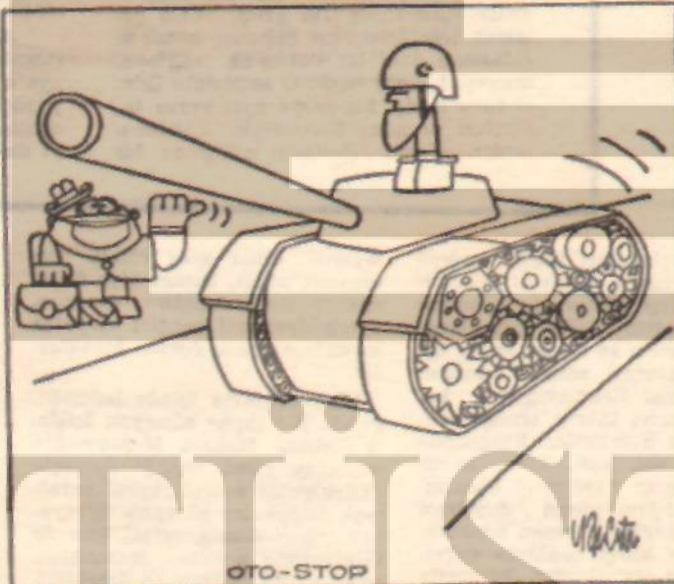
GEÇEN hafta üç yönlü olarak gelişen olayların sosyalistler tarafından eleştirel bir gözle ve tam bir bütünlük içerisinde ele alınması gerekmektedir. Aksi takdirde, sosyalist hareketin sağlıklı bir çizgide güçlenerek ilerleyebilmesi için önemli bir muhakeme fırsatı kaçırılmış olacaktır. Sosyalist hareket için geçen haftanın en önemli olayı, hiç şüphesiz, Türkiye İşçi Partisi'nin İstanbul II Kongresi olmuştur. Kongreden önce ısrarla belirttiğimiz gibi, bu toplantı, sanayi proletaryasının en yoğun ve en güçlü bulunduğu İstanbul ilinde parti içindeki bütün yanlış görüşlerin eleştirisi ve özelleştirilmesinin yapılarak tashih edilmesi, proleter sosyalizminin devrimci ilkelerinden asla taviz verilmenden, ayrılık noktaları yanısıra, birleşilen noktaları da tesbit ederek işçi sınıfı devrimci hareketinin birliğinin sağlanması gibi önemli görevlerle karşı karşıya bulunmaktaydı. Diğer sayfalarda ayrıntılarıyla okuyacağımız gibi, TIP İstanbul II Kongresi'nde maalesef bu görevler yerine getirilememiş, aydın kadrolara musallat grup bencilliği, mahfil sosyalistliği, takım tutuculuğu gibi hastalıkların bütün tezahürleri, hem de en şiddetli şekliyle, olumlu çalışmaları ve yaklaşımları engellemiştir. Kongrenin kapanışı sırasında TIP İstanbul II'nin genel görünüşü, İstanbul sanayi proletaryasını devrimci ideoloji ve örgütlü mücadele ile donatabilecek, kitlelerle bağ kurabilecek «devrimci bir silah» olmaktan çok uzaktır.

İŞÇİ bölgesinde yapıldığı halde, bundan önceki kongrelerin aksine, işçi sınıfı temsilcilerinin konuşması ve işçi sınıfının somut sorunlarının tartışılması imkanı bulunmayan TIP Kongresi'nden bir gün sonra, İstanbul sanayi bölgelerinde dalgalar halinde grev hareketleri yayılmağa başlamış ve bu kendiliğinden hareketler kısa zamanda «Patronsuz Türkiye» hedefine yönelmiştir. Patronsuz bir Türkiye, hiç şüphesiz, işçi sınıfının kutsanacak hedefidir. İstanbul sanayi proletaryası, bu hedefi, günlük yaşamı, günlük mücadelesi içinde kendiliğinden yakalamıştır. Ancak, «Patronsuz Türkiye» hedefine varmak için işçi sınıfının uygulaması gereken strateji ve taktikler nelerdir, nasıl bir örgütlenme ile ne çeşit ittifaklar kurarak «Patronsuz Türkiye» bir an önce gerçekleştirilebilir? Emperyalizm Türkiye'de, Ortadoğu'da, hatta bütün dünyada kesinlikle yenilgiye uğratılmadan, yerli işbirlikçilerinin saltanatına son verilmeden tek tek patronların tasfiye edilmesi mümkün müdür? Bütün bu soruların cevabını en doğru şekilde açıklamak, «Patronsuz Türkiye»yi bir ütopya olmaktan çıkartıp proleter sosyalist hareketinin menzili taşı haline getirmek, proletaryaya «ideolojik, politik, örgütsel ve fiili» öncülük görevini üstlenbilmesi için bilinç taşımak TIP'li sosyalistlerin sorumluluğudur. İstanbul sanayi proletaryası «Patronsuz Türkiye» hedefini açıklarak bu bilinci almağa hazır olduğunu göstermiştir, ama bilinç taşıyıcılar, küçük burjuva hastalıklarının krizi içerisinde, işçi sınıfının çok uzağına düşmüşlerdir.

TIP Kongresi'nin hemen ertesi günü, siyasi iktidarın Millî Güvenlik Kurulu'ndan icazet alarak giriştiği terör hareketleri de yeni boyutlar kazanmıştır. Sağcı öğrencileri de alet ederek devrimci gençleri «halka karşı» gibi göstermeğe kalkışan iktidar, öte yandan Doğu Anadolu'da bir bölge halkına faşizan terör uygulayarak çeşitli zulümlerle 3 binden fazla Doğu'luyu nezaret altına almıştır. Gel gör ki, bu terör dalgası karşısında da, TIP'li sosyalistler bir bütünlük içinde değillerdir. Oysa sosyalist hareketin hemen her kanadına mensup militanlar, bugün faşist terörün pençesinde ve kınileri Karabük'te, kınileri İstanbul ve Ankara'da demir parmaklıklar arkasındadır. Böyle bir ortamda kimin kime kahramanlık taslamağa yada korkaklık atfetmeğe hakkı vardır? «Patronsuz Türkiye» hedefini yakalamış işçi sınıfına bilinç taşıyamayan, gemi azıya almış teröre karşı ortak cephe kuramayan, sadece laf zeveti içinde slogan savaşı veren TIP'li sosyalistler bilmelidirler ki, bu sorumsuz tutum, giderek, kendilerini tamamen kitle dışına düşürmekle kalmayacak, o kronik grup bencilliği, mahfil sosyalistliği, takım tutuculuğu gösterilerine dahi imkan bırakmayan bir teslimiyete müncer olacaktır. Her şeye rağmen, bu gerçeği görmek için vakit henüz geçmemiştir, ama herhalde yarın da çok geç olacaktır.

GÖZ GÖRE

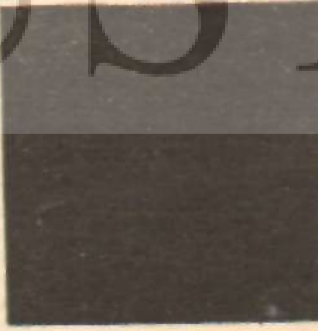
YALÇIN ÇETİN

SÖMÜRÜYE
KARŞIEMPERYALİZME
KARŞIHİÇ KİMSEYİ
KARANLIK BASTIK-
TAN SONRA SONUŞA
ÇİARTMAMAK
MÜMKÜNMEHTABA
KARŞI

OTO-STOP

DEMİREL TÜRKİYE'NİN OLAĞANÜSTÜ USULLERLE İDARE
EDİLE BİLECEĞİNDEN, SÖZETTİ -BASIN-

İDARE

OLAĞANÜSTÜ İDARE

KOLLUK KUVVETLERİ ÜNİVERSİTEDE

TAŞ ATARAK KAÇAN SAĞCI VE ONU KORUYAN POLİS

Gençliğe ve Halka Karşı Terör Şiddetlendiriliyor

Milli Güvenlik Kurulu'nda «paşa»lardan destek aldıktan sonra Demirel'in beyanları ile ısratı daha da pervasız hale gelmiştir. Bir yandan affesinin safbeli servetinin hesabını yasa organı önünde vermekten kaçan Demirel, öte yandan besleme gazetelere verdiği özel demeçte adeta kükrereyerek «Bir takım kimselerin vatan ekden gidiyor gibi bir havaya kapılıp ümitsizliğe düşmelerine lüzum yok. Devletin gücüne, kuvvetine inanmak lazım. 50 bin polisi, 50 bin jandarması ve 500 bin kişilik silahlı kuvvetleri ile devlet kendi kendini koruyacak şekilde ihazlanmıştır. Bundan daha büyük bir güç meydana getirmek mümkün değildir», demiştir. Morrisson firmasının sabık komisyoncusu, konuşmasında daha da ileri giderek, gerekirse olağanüstü usuller de kullanılacağını söylemiş, «Fevkalade idare usulleriyle Türkiye'yi idare etmek mümkün. Hiç kimseyi karanlık bastıktan sonra sokağa çıkartmamak mümkün» diye gözdağı vermiştir.

Polis, jandarmayı, 500 bin kişilik orduyu arkasında sayan Demirel'in bu şekilde konuşmasına şaşmamak gerek. Hele NA-

TO'nun silahlı kuvvetlerini de arkasında hissediyorsa...

Nitekim, İstanbul Üniversitesindeki olaylar dolayısıyla yayınladığı bildiriye Dev Genç bu konuda şu açıklamayı yapmıştır: «Bundan bir müddet evvel Norveç'te NATO ülkeleri bakanları ve generalleri seviyesinde yapılan toplantıda NATO'ya bağlı ülkelerde gelişen gençlik hareketlerini durdurma kararı alınmıştır. Milli Güvenlik Kurulu'nun bildirisi bundan bağımsız değildir.»

Demirel iktidarı, NATO'suyla Milli Güvenlik Kurulu'yla, jandarmasıyla, polisiyle Amerikan emperyalizmi ve işbirlikçileri adına aldığı desteğin hakkını vermek üzere geçen hafta terör kampanyasını daha da genişletmiş, bu arada Faruk Sükan'ı aratmayan İçişleri Bakanı Haldun Menteseoğlu'nun dahiyane planları yürürlüğe konmuştur.

Bilindiği gibi devrimci üniversite öğrencileri, 12 Haziran 1968'den bu yana anti-demokratik üniversite yapısını yıkmaya yolunda silli bir mücadele sürdürmektedirler. Bu mücadelede devrimci gençlerle bir türlü başedemeyen iktidar, bu defa üniversite içinde sağcı öğrenci-

lerle devrimcileri karşı karşıya getirme, hatta devrimci gençleri halka karşı gösterme oyununa başlamıştır. Belli çevrelerce tahrik edilen 40 kadar sağcı öğrenci pazartesi sabahı İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü'nü basarak binayı tahrip etmişlerdir. Son terör hareketleri karşısında ellerinde son kale olarak kalan üniversitenin sağcılarının baskınına uğradığını gören devrimci gençler, derhal duruma müdahale ederek karşı baskıyla sağcıları dışarı atmışlardır. Bu arada silahlı çatışma olmuş, Mehmet Gece, Abdullah Arslan, Yaşar Tekin Özmen ve Muzaffer Büyükalp yaralanmışlardır.

Bunun üzerine sağcı öğrenciler, o sırada Beyazıt Camii'nden çıkan vatandaşları «İntikam, intikam!» çığlıklarıyla kışkırtmışlar ve vilayete doğru yürüyüşe geçirmişlerdir. Polis bu zinsiz yürüyüşü engellemediği gibi, elebaşlarını da tutuklamamıştır. Daha sonra üniversite polis ve jandarmalar tarafından çevrilmiş ve içerideki öğrenciler tek tek üstleri aranarak dışarı çıkarılmışlardır.

Olayın ertesi günü Çapa Öğretmen Okulu'nun sağcı öğrencileri bir basın toplantısı düzen-

Türkiye İşçi Partisinin gelişimi bakımından büyük önem taşıyan İstanbul II Kongresi önceki pazar günü yapılmış, fakat «Eleştiri ve özleştirilmenin yapılabildiği, hataların kabul edildiği ve hatalı görüşlerin taşhah edilmesi yolunda kararların alınabildiği» bir toplantı olamadığı gibi, parti içi bölünmelerin işçi sınıfı devrimci hareketinin birliğine yöneltmesi de bu kongrede sağlanamamıştır.

Hemen belirtelim ki, kongrenin bu şekilde sonuçlanmasında, bütün grupların birbirine yakın derecede sorumluluklar mevcuttur.

1. Aren-Boran çizgisini «Parti stratejisi» olarak kabul eden grup.

2. Kırmızı Aydınlık çevresinde toplanan «Proleter Devrimci Grup».

3. Beyaz Aydınlık çevresinde toplanan «Proleter Sosyalist Grup».

4. «Birlik İçin Karar Tasarısı» etrafında toplanan ve Eminönü İlçesi'nin başını çektiği grup.

5. Hiçbir grubu tasvip etmeyen ve kongreye «Daha az tumpuraklı laf, daha çok eylem» sloganıyla katılan «Taraftasız» Grup.

«Aren-Boran» çizgisini «parti stratejisi» olarak kabul eden grup, kongrenin çok öncesinde «Anti-emperyalist ve sosyalist mücadelede Sosyalistlerin Sesi» isimli ve partinin mevcut programını «sosyalist program» sayacak kadar büyük yanlışlarla dolu 48 sayfalık bir broşür yayınlamıştı. «Ne bahasına olursa olsun MDD tezini benimseyenlerin partinin başına getirilmemesi» meselesi olarak koymuştur. Baştan başa «Milli Demokratik Devrim Reddiye» espirisinde kalem alan ve hatalarda Aren kararlarından da ileri giden bu broşürün sunuşunda «Her kim çıkar, bir grup adına veya bir kişi adına hareket edip çeşitli listeler düzenler ise; kim ki taraftasız kalmak kaygısıyla, denge hesapları içinde karma liste hazırlama yoluna saparsa... bilmelidirler ki, parti bölücülüğüne, parti yıkıcılığına karşı adım gitmekte olan MDD'çilere hizmet etmiş ve bilerek bilmeyerek onların safında yer almış olacaktırlar.» şeklindeki tehditler, parti içindeki çatışmayı sertleştirmiş ve bizzat «parti bölücülüğü» yaratmıştır. Hele bu grubun, «MDD iktidara gelmesini» hesapları uğruna Aybar oportünizmine dahi yeşil ışık yakması, kongredeki şansını daha baştan yoketmiştir.

Buna karşılık, «Proleter Devrimci Grup» ve «Proleter Sosyalist Gruplar» da, çalışmalarını aynı sekterlik içinde sürdürmüş, iki grup, bazı uzlaşma teşebbüslerine rağmen, kendi aralarında dahi bir bütünlük sağlayamamış, kongre başkanı seçiminin ikinci turu hariç, kongreye ayrı karar tasarıları ve aday listeleriyle katılmışlardır. Kendi içlerinde uzlaşmaz bir

tutumda olan bu gruplardan, partideki diğer gruplara karşı işçi sınıfı devrimci hareketinin birliğine doğru bir gayret beklenemezdi.

Bu kaos içerisinde en olumlu öneriler, «Birlik İçin Karar Tasarısı» hazırlayan gruptan gelmiştir. Ancak onlar da, daha başlangıçta, «Proleter Devrimci Grup» başkan adayını desteklemek suretiyle o fraksiyonun mensupları gibi görüldükleri, bağımsızlıklarını baştan açıkça ortaya koymadıkları için, bütün olumlu önerilerine rağmen, kongre heyeti üzerinde etkinlik sağlayamamışlardır.

«Taraftasız Grup» da, kongre öncesinde aynı doğrultuda çalışmalar yaparken, onun da mensuplarından bazılarının son anda Aren-Boran sektörüne yandaş çıkmaları ve meseleyi «Ne olursa olsun, MDD iktidara gelmesin» şeklinde koymaları yüzünden beklenen etkinliğe ulaşamamıştır.

Böylesine bir ortamda en büyük oyunu, Aybar çizgisindeki sendikacılar oynamışlar, «Benden sonra tufan...» zihniyetiyle, kongrenin bir keşmekeşe sürüklenmesi için ellerinden geleni yapmışlardır. Başkanlık Divanı seçiminin sonra da, son zamanlarda bütün kurullarda yaptıkları gibi, kongreyi terketmişlerdir.

Kongrenin Kağıthane'deki Erkoç Sineması'nda pazar sabahı saat 10'da başlayacağı ilan edildiği halde, kongreyi hazırlamakla yükümlü olan il yönetimi, tam bir laubalilik içerisinde kongre için gerekli ses tesisatını ve gerekli malzemeleri ancak öğle üzeri tamamlayabilmiştir! Kongre salonuna giriş kapılarında hiçbir tertibat alınmadığından, delegelere ait sıralar delege olmayanlar tarafından işgal edilmiş, militan gruplaşmalarına ortam hazırlanmıştır.

Bu laubali ve düzensiz ortamda, bazı unsurların sık sık girişimleri provokasyonların da etkisiyle sinifler adamakıllı gerilmiş ve kongre tam bir «harp» atmosferi içerisinde açılmıştır.

Kongre başkanlığı için yapılan seçime üç aday katılmıştır. Proleter Devrimcilerin, Proleter Sosyalistlerin ve karşı grupların adayı... El kaldırarak suretiyle yapılan ilk oylamada Avukat Ali Yaşar, Aren-Boran grubunun da desteğiyle diğerlerinden daha fazla oy almıştır. Ancak delege sıralarında delege olmayanlar da bulunduğuna ve oylama karışıklığı geldiği için Proleter Devrimciler bu sonuca hakk olarak itiraz etmişler ve isim okunmak suretiyle oylama yapılmasını istemişlerdir.

Ali Yaşar ilk oylamada Aren-Boranlar tarafından da desteklendiği için o grubun adayı gibi görülmüş, bu yüzden isim okunmak suretiyle yapılan oylamada, Proleter Sosyalistlerin adayı da çekildiğinden, Ali Yaşar'ın 136

polis kurşunu ile şehit edildiğini hatırlayanlar, polisin nasıl bir tertip içinde olduğunu, asayiş sağlamak gerekçesi altında devrimci gençleri temizlemek peşinde koştüğünü farketmişlerdir. Celal Doğan kurşun yağmurdan kurtulmuş, fakat Atilla Özdemiroğlu ile Kaşif Ongunyurt yakalanarak nezaret altına alınmıştır.

Celal Doğan'ı vuramayan polisler, 30 kadar devrimci öğrenciyi yakalayanlar, polisin nasıl bir tertip içinde olduğunu, asayiş sağlamak gerekçesi altında devrimci gençleri temizlemek peşinde koştüğünü farketmişlerdir. Celal Doğan'ı vuramayan polisler, 30 kadar devrimci öğrenciyi yakalayanlar, polisin nasıl bir tertip içinde olduğunu, asayiş sağlamak gerekçesi altında devrimci gençleri temizlemek peşinde koştüğünü farketmişlerdir.

Cuma günü de bir polis tertibiyle, Dev - Genç üyesi gençlerden 16 kişi polisçe yakalanmıştır. Dev - Genç Bölge Sekreteri Ömer Güven ile arkadaşları Turhan Seyrek, Gökhan Eren, Özgen Taşdemir, Tarkan Taner, Osman Bahadır, Yüksel Baştürk, Adil Ercan, Fikri Yılmaz, Evrim Özgen, Metin Şerefoğlu, Ahmet Andak, Hasan Çetin, Arif Alp-

oyuna karşı Proleter Devrimci Grubun adayı işçi Ganil Gürbüzler 175 oyla kongre başkanı olmuştur. Bu sonuçta, «Proleter Devrimci» militanların Ali Yaşar'a oy verileri yuhalamak suretiyle açtıkları psikolojik savaşa da etkisi olmuştur.

Başkan vekillikleri için yapılan seçime Proleter Devrimciler ve Proleter Sosyalistler ayrı ayrı adaylar çıkartmışlar, diğer gruplar aday göstermediği için bu seçimde Proleter Devrimcilerin adayları kazanmıştır.

Ganil Gürbüzler başkanlığındaki kongre divanı, TİP İstanbul II Kongresi'ni, tek yanlı ve tam bir baskı havası içerisinde yönetmiş, Proleter Devrimci Grubun militanlarının, normal

leri desteklemek garabetini göstermiştir.

«Proleter Devrimciler adına konuşan Şevki Akşit, Mustafa Gürkan, Seyhan Erdoğan, «Proleter Sosyalist»ler adına konuşan Sevinç Özgüner, Bora Gözen, Doğu Perinçek «Aybar-Aren oportünizmi»ne şiddetle saldırdıkları halde, otokritik yapmaya hiçbir şekilde yanaşmamışlardır. Bu arada, kendi içlerindeki çatışmayı açığa çıkarmaya da konuşmalarda bilhassa dikkat etmişler, sadece «üstü kapalı» şekilde «yeni oportünizm»den bahsetmekle yetinmişlerdir.

Başkanlık divanı seçiminde «Proleter Devrimci»lerin adayını destekle-

bun davranışı, yenilginin şiddetini bir kat daha artırmıştır.

Sadece Behice Boran, siyasi konuşmalar sonunda, TİP Genel Başkanı Şaban Yıldız tarafından verilen yetkiyle, parti yöneticilerine yöneltilen eleştirilere cevap vermiştir. Boran'ın genel başkan adına konuşmasını başkanlık divanının sınırlamaya kalkması ise «Proleter Devrimciler»in başarısına gölge düşürmüştür.

Keza, «Tarafsızlar» adına konuşmak için verilen önergelerin hiç dikkate alınmayarak hasıraltı edilmesi de, başkanlık divanı ve «Proleter Devrimci» Grup için bir başka menfi puandır.

Konuşmalardan sonra, kongreye üç grup adına üç ayrı «karar tasarısı» sunulmuştur. Neticede «Proleter Devrimciler»in karar tasarısı kabul edilmiştir.

Başkanlık divanının bu tutumu ve «Proleter Devrimci»lerin zaman zaman hakaret, tehdit ve kaba kuvvet kullanmaya varan müdahaleleri karşısında, esasen ideolojik mücadele vermeye yanaşmayan bazı ilçeler, kongreyi yetketmişlerdir. Ideolojik mücadele veren Eminözü İlçesi ise «Birlik İçin Karar» tasarısını sunduktan sonra çekilmiştir.

Kongre sonunda yapılan seçimlere «Proleter Devrimci»lerle, «Proleter Sosyalist»ler iki ayrı liste ile katılmışlardır. İki grup arasındaki kuvvet farkını da ortaya koyacak nitelikte olan bu seçim, «Proleter Sosyalist»lerin 39 oyuna karşılık «Proleter Devrimci»lerin listeleri 108 oyla kazanmıştır.

Yönetim Kurulu'na Metin Bilgen, İsmail Hakkı Çelebi, Osman Yahın, Nazım Alman, Kani Uğur, Süleyman Keser, Çetin Gürsoy, Mehmet İncili, Tayfur Güzelyazıcı, Avni Memedoğlu, Hidayet Kaya, Erim Süerkan, Kadir Yılmaz; Büyük Kongre delegeliklerine de Abdullah Doğan, Aslan Kur, Mümin Karaoğlu, Elif Tolon, Fahri Aral, Mehmet İncili, Fahri Ergin, Hidayet Kaya, Cihat Kaptan, Aykut Ülker, İlyay Alptekin, Tektas Ağaoglu, Metin Bilgen, İsmail Hakkı Çelebi, Hüseyin Dönmez, Ceylan Tan, Fuat Derman, Nurten Arıcan, Hasan Uzun, Şerafettin Oktay, Mustafa Kara, Duran Yüksel, Hüseyin Gözükızıl, Kadri Esmeray, Selim Gürler Türk seçilmişlerdir.

İl Yönetim Kurulu görev bölümünde başkanlığa Metin Bilgen'i sekreterliğe Mehmet İncil'i, saymanlığa Osman Yahın'ı seçmiştir.

TİP İstanbul II Kongresi'nde, iç hizip mücadeleleri yanında dikkati çeken ve üzerinde önemle durulması gereken husus, Kağıthane gibi bir işçi bölgesinde yapıldığı halde, kongrenin işçilerden hiç ilgi görmemesi ve küçük burjuva kökenli kişilerin delege ve dinleyici sıralarında büyük çoğunluk teşkil etmesi olmuştur.

Kongredeki konuşmalarda sadece slogan savaşı ve kişisel suçlamalara yer verilmiş, somut sorunlar ve eylem önerileri getirilmemiştir. Bunun dışına çıkabilen ve partinin «kitle bağı» kurması zorunluluğundan bahseden bir delegenin konuşmasına ise tahammül edilememiş, bu doğru ses protestolarla susturulmuştur.

«Sosyalistlerin TİP etrafında birliğini sağlamak üzere, partide birliğin psikolojik ortamını hazırlamak, oportünizmin geçmiştin kendine gerekçe bulmasını önlemek için geniş bir «Hataları Düzeltme Kampanyası'nın TİP İstanbul İl'inde Örgütlenilmesi» yolunda Eminözü İlçesi'nin getirdiği öneri hiçe sayılmıştır. Bu yüzden oportünizme karşı birlik sağlanamamıştır.

Gruplar arasında çatışma, tasfiye eğilimleri körüklenmiştir. Yönetimi ele geçiren fraksiyon, parti içinde «Grupların Varlığı» realitesini, hiç değilse kongre hazırlıkları ve kongre sırasında hiçe saymıştır. Tıpkı, Aren-Boran grubunun kendi dışında grup realitesini kabul etmemesi gibi...

Yeni seçilen il yönetim kurulu, kongrede görülen bu hatalı eğilimleri uygulama alanına soktuğu takdirde, yeni yeni bölünmelere sebep olacak, kendi karar tasarılarında ileri sürdükleri «Türkiye'de proletarya partisinin mevcudiyetinin objektif ve subjektif şartları vardır. Hareketimizin acil görevi proletarya örgütünü yaratmaktır. TİP içindeki proleter devrimci mücadelesinin hedefi, TİP'i adına yarasız bir parti, proletarya partisi haline getirmektir» amacı asla gerçekleştiremeyecektir.

TİP İstanbul İl Yönetim Kurulu ve Büyük Kongre delegeleri, işçi hareketinin hızla yayıldığı ve hakim çevrelerin terörünün şiddetlendiği bir dönemde görev üstlenmişlerdir. Bu ortamda proleter sosyalizmin ilkelerinden asla taviz vermeden, somut eylem hedefleri etrafında bütün grupları çalışmaya çağırarak, «gruplar» gerçekliğini kabul ederek asgari ilişkileri sürdürmek, örgütün dağılma yoluna girmesini kesinlikle önlemek, bütün militanları kitlelerin gelişen kendiliğinden mücadelesini tutarlı bir çizgiye getirmede yer almaya çağırarak ve örgütlemek yeni yönetimin acil görevidir.

TİP İstanbul İl Yönetim Kurulu ve Büyük Kongre delegeleri bu gerçekleri bilerek ve üstlendikleri ağır ve tarihi sorumluluğu dalma omuzlarında hissederek süratle hatalarından arınmak ve TİP'i devrimci bir silah haline getirmek zorundadır.

Tekrar ediyoruz:
KAYBEDECEK ZAMAN YOKTUR. ÖNÜMÜZDEKİ GÜNLERDE DEVRİMCI MÜCADELEYE KAZANILACAK YIGINLAR TİPİ BEKLEMEDİR.

TİP'te grupların varlığı kabul edilmelidir

tezhürat sınırlarını aşarak kongre çalışmalarına yaptıkları müdahalelere hiçbir şekilde engel olmamış, hatta bu müdahalelerin tesvikçisi olarak görünmüştür.

Eski yönetim kurulu, faaliyet raporu üzerindeki tenkitlerden sonra bu tenkitlere cevap vermek gereğini dahi duymayarak «Bekle gör» politikasının yeni bir örneğini vermiştir.

Siyasi konuşmalar bölümünde «Proleter Devrimci»lerin ve «Proleter Sosyalist»lerin sözcülerine 10'er dakikalık söz hakkı tanıdığı halde, bu grubun dışındaki konuşmacıların konuşmaları 5'er dakika ile sınırlandırılmıştır.

TİP Genel Sekreteri Behice Boran, emperyalizm olgusunu vurgulayarak şimşekleri üstüne çekmeyecek bir konuşma yapmıştır. Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Şaban Erik'in konuşması ise, yerli yersiz müdahalelerle yarıda kestirilmiş başkanlık divanı hatibi koruması gerekirken, müdahaleci-

yen «Birlik İçin Karar Tasarısı» Grubu'na, aynı başkanlık divanı 5 dakikadan fazla söz hakkı tanımayarak oportünizme karşı devrimcilerin birliği ilkesine hiç saygı duymadığını göstermiştir. Bu grubun sözcüleri, başkanlık divanı seçimindeki tutumları yüzünden diğer grupların ve «tarafsızların» nazarında «Proleter Devrimci»lerin mensubu gibi göründüklerinden, beş dakikalık konuşmalarında dahi, kendilerini dinletememişlerdir. Bu yüzden «Hataları düzeltmek için oportünizme karşı bilimsel sosyalizmin ilkeleri temelinde bütün ilçeler ve il teşkilatlarının birleşmesi» çağrısı beklenen sonucu alamamıştır.

Siyasi konuşmalar kısmında, Aren-Boran Grubu'nun sözcüleri mücadeleden çekilmişler, meydana tamamen Proleter Devrimciler'e bırakmışlardır. Bütün olumsuz koşullara rağmen cesaretle ortaya çıkıp görüşlerini dile getirmesi, sonunda yenilgi olsa bile mücadeleyi sürdürmesi gereken bu gru-

puşu sadece devrimci gençleri ve sanatçıları hedef almakla kalmamış, Doğu Anadolu Bölgesi'nde de «çekiya avı» adı altında korkunç bir terör kampanyasına girişilmiştir.

Jandarma İkinci Bölge Komutanlığı'na bağlı 6 helikopter, 200 motorlu araçla donatılmış 2000 komando ve jandarma, topçu keşif uçaklarının da desteğiyle gece yarısı Silvan İlçesi ve dolaylarında baskın hareketlerine girişmiştir.

Baskınlar arasında dövülen, tartaklanan Silvan halkından 3144 kişi nezaret altına alınmıştır.

Görülüyor ki, halktağ yana görünüp devrimci gençliği halka karşı düşürmeğe çalışan iktidar, aslında bütün bu faşizan terör kampanyasını aslında halka yöneltmek kararındadır. Devrimci gençler ezilip, ortada filen direnecek güç bırakılmayacak, ondan sonra halka karşı daha yoğun teröre gidilecektir.

Bu gerçek sosyalistler tarafından en seri şekilde ve somut örnekler verilerek halka anlatılmalı, gençlikle halkı karşı karşıya düşürmeye çalışan emperyalizmin ve işbirlikçilerinin maskesi düşürülmelidir.

Hilmi Hüseyin Hasan yakalanarak nezarete alınmışlardır. Ayrıca, devrimci Kıbrıs'lı gençlerden Fuat Fegan'ın da Türkiye'de ikamet izni İçişleri Bakanlığı tarafından iptal edilmiş ve kendisine derhal Türkiye'yi terketmesi tebliğ edilmiştir.

Terör faaliyetleri Anadolu'ya da sıçramış, Konya'da iktidarın himayesinde yini bir «Devrimci Avı» hazırlığı başlamıştır. Konya Gençlik Birliği Başkanı Yılmaz Demir'in açıldığını göre, Konya sokaklarına «Komünist avına çıkmadan önce parolayı bekleyin» yazılı afişler asılmıştır.

Elazığ'da Ulvi Uraz Tiyatrosu'nun temsil vermesine, hakim çevrelerin kısırttığı zorbalar tarafından engel olunmuş, sanatçıların hayatı tehlikeye düşürülmüştür.

İçişleri Bakanlığının terörü

tekin, Mehmet Gözübüyük ve Süleyman Zühre, toplu halde İsrail Konsolosluğu önünden geçerken, civarda mevzilenmiş bulunan toplum polislerinin saldırısına uğramışlar ve yakalanarak nezarete alınmışlardır.

Millî Güvenlik Kurulu bildirisinden sonra estirilmeğe başlayan terör havası İstanbul'a münhasır kalmamıştır. Ankara'da da ortak bir bildiri yayınlayan 39 kuruluş hakkında hükümetin politikasını yerdikleri için «sl. yaset yapmak» gerekçesiyle ve «kapatma istembiyle savcılıkça soruşturma açılmıştır. Bu bildiriyle dağıtan gençlerden Doğan Babacan, Ali Akbulut, Hüseyin Toptaş ve Nejat Özkan yakalanarak adliyeye sevk edilmiştir.

Hükümetin terörü sadece Türkiye vatandaşlarına yöneltilmekle kalmamış, Kıbrıs'lı gençlere de baskı başlamıştır. Ankara'da okumakta olan Kıbrıs'lı devrimci gençlerin bursları kesilmiştir. Bursları kesilen öğrenciler olayı Kıbrıs Sefareti önünde protesto etmişlerdir. Bunun üzerine olaya adları karıştırığı iddiasıyla Süha Türköz, Erdinç Turgut, Erdoğan Muhammed, Ahmet Uzun, Ali Tahir Derviş, Nuri Mustafa, İsmail Engin ve

«Elimizi Bırakın»

Türk Solu'nun 125. sayısında «Şahin Alpay'ın Konferansı ve Bir Paralellik» adı altında yazıda taahhüt ve tezviratçılığın en yeni örnekleri veriliyor. Cevaplıyoruz:

1. Şahin Alpay'ın konferansında çıkan olaylarda kışkırtıcılığın ve fabrikçiliğin başını çekenler bizler değiliz. Ya gözleriniz kördür, yada dayak yedikçe hırçınlaşan çocukların psikozuna giriniz. İdeolojik mücadelede şiddete yer olmadığı görüşünü her zaman biz savunduk. Bu tür davranışları her yerde her zaman kınadık.

2. Biz hiçbir zaman FKP'de Aybar-Aren oportünizminin gençlik safarındaki temsilcileri olmadık. Çizgimiz açıktır.

3. Bugün kaba kuvvet yöntemlerinden şikayet eden sizler daha dün şimdiki hasımlarımızla birlikte bize karşı aynı yöntemi kullanıyordunuz. Gürültü, yaygara ve yıldırma sistemi size ve yalnız size ait bir sistemdir. Bugün bundan şikayet ediyorsanız, zayıf düşüğünüzden dolayıdır.

4. FKP İstanbul Sekreterliği'nde bulunduğumuz dönemde size yaptığımız eleştiriler, eğer bugün de aynı görüşleri savunuyorsanız, aynen geçerlidir. Sözümlü ettiğiniz metin üzerindeki adli kovuşturma kalktığında (bir de siz imzanızı açıkladığınızda) oturur, tartışırız. En yeni yazılarınızda dahi küçük burjuva kuyrukçuluğunu savunduğunuz, ama artık bu işin inceliğini de iyice öğrendiğiniz herkesin malumdur.

5. Biz özleştirme yapmaktan hiçbir zaman kaçınmadık. Sözümlü ettiğiniz metin de, diğer yazılarımız da ortadadır. Özleştiriden kaçınan ve utanan sizler, yalnız sizlersiniz. (Diğer hasımlarınız da bu konuda sizlere dahildir.)

6. Biz hiçbir yere iltihak etmedik. Diyalektik gelişim icabı doğrulara yaklaştık. Ve her zaman, adı uzlaşma olmayan bir birliği savunduk. Hırçınlaşmadınız, sinirlenmediniz. Yapacağınız en olumlu davranış, hatalarınızı düzeltmektir. Bunu yapamazsanız, gömülü gidin oportünizmin batağında. Ama, elimizi bırakın.

- FKP Eski Sekreterlik Kurulu Üyesi - G. Tekin ÖZ

Talisman işçileri, patronun kaçıp gitmesi üzerine fabrikaya ve mamullerine el koydular

İşçi Sınıfının "Patronsuz Türkiye,, savaşı geliyor

İşıl TÜRK BEN

— Dört ay önce bir sabah fabrikaya geldikte... Her taraf ana baba günü. Bir söylenti dolmuş durur. Patron fabrikayı yüzüstü bırakıp kaçmış.

— O gündür bu gündür fabrikada patron yok. Kendi başımızın çaresine kendimiz bakıyoruz. Yarım kalan mamulleri tamamlayıp sattık. Alınan paralar aramızda ortaklaşa bölünüyor.

— Bu işin içinde bir hınlık olduğu açık. Patronun böyle her şeyi yüzüstü bırakıp gitmesi, bizlerin tazminat verilmenden işten çıkarılmak istenmemiz, haklarımızda kötü düşünülüğünü gösteriyor.

Evet, beş aydır İstanbul'da bir işyerinde işçiler kendileri için çalışıyor. Çarklar, tornalar gerçek yaratıcılar için dönüyor.

Bu işyerinin adı Talisman.

Patronun adı, Şekip Menco. 20 Aralık'ta kayıplara karışmış. O günden beri de izine rastlayan yok. İşyerinin asıl sahibi 320 kilogram umursamamış bu kaybolmayı, devam etmişler günde 8 saat çalışmaya, yeni yeni sobalar, fırınlar yaratmaya...

Para alma günü gelip çatmış. Müdür de gayet kibar: «Patronumuz kaybolduğundan, fabrikamız normal işleyiş durumustur. Bu yüzden paralarınızı ödenmeyecektir.»

Ne demek bu? Allahın günü yazıhanesinde oturan, emir vermekten başka yaptığı iş olmayan patron gitmişse ne olmuş yani?

— İşte bazı sobalar, alacakları bekler durur. Varalım bir yol biz kendimiz satalım.

Satılmış sobalar, paralar da herkesin emeğine göre bölüştürülmüş. Üç ay bu böyle devam edip gitmiş. Gel gör ki, patronun oyunu başka. Yavaş yavaş meselenin ne olduğu, Şekip Menco'nun neden sırrakadem bastığı ortaya çıkmaya başlamış.

Üçüncü ayın sonunda hammadde stokları bitmiş. İşçiler iş yapmak ister, iş yok...

Müdüre çıkar, dileklerini bildirirler. Müdür, «Artık bu fabrikadan nafakanız kesildi. Varın gidin, kendinize başka yerde iş arayın» der. Bu da kısaca şu demeye varır: Size iş tazminatı falan verecek halde değiliz, çekin gidin...

Ohur mu ya? İçimizde 14-15 senelik iş kudemli olanlar var. Bunca emek bırakılıp gidilir mi? Toplanan 1,5 milyonun üstünde tazminat ödemesi gerek patronun.

Hammedde yok, iş yok, para yok. İşçilerde borç gırtlığa gelir dayanır. Çocuk, «Sen ne biçim babasın? Bana portakal getirmiyorsun?» der. Battaniyeler, gazozakları, kilitler yok bahasına satılır. Sigorta, hasta işçileri, o işyeri çalışmıyor diye kapı dışarı eder.

Ama bütün bunlar yıldırılmaz Talisman işçilerini... Daha bir bilinçli, daha bir inatçı, direnmeye devam ederler. 28 Mart günü isteklerini insanlara, hükümete duyurmak amacıyla, ellerinde «Patronsuz Türkiye,,

«İşçiler eleles, «Hakkımızı isteriz», «Sesimizi yer gök dinlesin» sözleri yazılı pankartlarla Kartal Atatürk Anıtı'na bir yürüyüş yapılı.

Ve Talisman işçisinin gür sesi haykırır:

«TÜRK İŞÇİSİNİN BU UYANIŞI KIVANÇ VERİCİDİR. GÜCÜMÜZ, SİLAHIMIZ, PATRONLARA VE PATRONLARIN İKTİDARINA KARŞIDIR. HAKKIMIZI ALANA KADAR KARARLIYIZ. PARASIZLIK, TAN EVİMİZİN EŞYALARINI SATIYORUZ. İHBAR YADA KIDEM TAZMİNATIMIZI ALMADAN FABRİKAYI TERKETMEYECEĞİZ. 120 BİN LİRA BORCU VAR BİZLERE. BU YÜRÜYÜŞÜMÜZ DERS OLSUN. DAHA ÇOK UZUN YÜRÜYECEĞİZ. SAVAŞACAGIZ.»

«İŞÇİ SINIFI İÇİN, PATRONSUZ; SOSYALİST TÜRKİYE İÇİN SAVAŞACAGIZ. HEM MADEMKİ FABRİKAYI İŞLETMESİNİ BİLMİYORLAR, BİZE BIRAKSINLAR, BİZ YÜRÜTELİM BU İŞİ.»

«VE ŞİMDİ UYARIYORUZ: EĞER 5 NİSAN 1970 TARİHİNE KADAR HAKLARIMIZ VERİLMEZSE FABRİKAYI SATTACAGIZ.»

Nihayet 6 Nisan günü gelir. Müdür işçilere imzalaması için bir kağıt uzatır. Kağıtla iş akdinin feshi kararı yazılmış. Ve tazminatın peyderpey ödeneceği bildirilmektedir. Oyun açık, Patron kendisi yapamadığı lokavtı, beş aydır yıpranan işçilerin

DİRENEN TALİSMAN İŞÇİLERİ
— Hedef: Patronsuz Türkiye —

kendi elleriyle yapacaklarını düşünmekte ve 1 milyon ödemeden işyerini kapama hülyaları kurmaktadır.

Ama patronun pazarı çarşıya uymaz ve tüm işçiler feshi kararını imzalamayı reddederler. Patron yeni planlar kurmak için harekete geçer. Ancak gele-

cek günler bilinçli Talisman işçilerinin zaferlerine nice yenilerini katacaktır.

MUTLU VE AYDINLIK TÜRKİYE'Yİ BİZLERE MÜJDELEYEN İŞÇİ SINIFININ YİĞİT ÖNCÜLERİ, TALİSMAN FABRİKASI İŞÇİLERİNE SELAM OLSUN,

Binlerin Katilleri Belli Oldu!

Geçen sayıda depremle ilgili olarak «Binlerin Katilleri Kimlerdir?» başlıklı yazıda ortaya attığımız iddialar, TİP'in ve İnşaat Mühendisleri Odası'nın incelemeleri sonunda doğrulanmıştır. Deprem Bölgesine giderek incelemelerde bulunan ve halkla görüşüp ihtiyaç tespiti yapan TİP ekibi, GEDİZ'den döndükten sonra Ekip Adına Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Turgut Kazan aşağıdaki bilgiyi vermiştir:

«Deprem Gediz ve Çevresinde yürekler acısı bir tablo bırakmıştır. Ama bundan da acı olanı depremden sonraki durumdur... Ortalıkta hiçbir organizasyon yoktur. Herkes kendi başının çaresine bakmakta, kim neyi kaparsa onun elinde kalmaktadır... En basit bir hesapla düzene konacak işler başı boş bırakılmıştır. Halkın halka yollanmış yardımlar ihtiyacı karşılayacak kadar boldur. Ama bunu adil bir şekilde dağıtacak bir makam yada kurul yoktur... Felaketzedeler kendi işlerini kendileri görmekte, kalıntıları temizlemekte, kendi cesetlerini kendileri gömmektedir. Yaralıları da yine yakınları tarafından ve en ilkel usullerle hastahaneye götürülmektedir. 5 gündür yanmakta olan AKÇAALAN KAYA VE DEREKÖY'e hiç bir müdahale yapılmamıştır. Başlangıcında söndürülebilecek yangın başı boş bırakıldığı için felaket haline almıştır. Akçaalan bucağının ilçeye uzaklığı ise yalnızca 3 kilometredir... Helikopterler ihtiyaç için kullanılmamıştır. Halen ulaşlamayan köyler vardır. Bir çok yerde 30 kişi bir çadırda kalmaktadır. ACABA DENİZ KIYILARINA KURULAN ÇADIRLAR NEREDE DURMAKTADIR?»

«Özellikle ilk iki gün felaketzedeler yanan köylerin yanında kar ve çamur için de beklemişlerdir. Soguktan ve zatürreden ölenler olduğu söylenmektedir... Durum gerçekten fecidir. Deprem bölgesinde yoğun bir telaş ve kalabalık varsa da düzenli bir çalışma ve felaketzedelere gerçek yardım olma yoktur. Cesetler kokmakta ve halen için için yanmaktadır. Birçok köyde su da olmadı düşünülürse, salgın hastalık tehlikesi vardır.

«Köy evlerinin hepsi yıkılmıştır. Bu da depreme dayanıklı konut yapımının bulunmadığına ispatır. Türkiye bir deprem bölgesi olduğuna göre ileride daha büyük tehlikeler doğma ihtimali vardır. İlçe içindeki sağlam binalar büyük hasara uğramamıştır. Ama çürük çarık olanları az demir ve kötü yapımla kurulanları yıkılıp kalmıştır. Müteahhit kanak ile ilgisiz ve denetimsiz olarak yapılan başbaşa bırakılmış yapı politikasının sonucu işte bu olmuştur. SOĞUKSU köyünde imar ve İskan Bakanlığında yeni yapıtırdan ve henüz içine oturulmamış bulunan 75 evin tümü çökmüştür.

Öte yandan, İnşaat Mühendisleri Odası da, bir bildiri yayımlayarak, Gediz'de en çok hasar gören yapıların, hiçbir kontrol uygulanmaksızın inşa olunan «hımsı» tipi konutlar olduğunu kesinlikle belgelemiştir. Mühendisler Odası, halkla birlikte tüm mühendis ve mimarları, özel sektörün kontrolünde ve temelde «kâr» sağlamayı amaçlayan başbozuk ve sorumsuz lüks konut yatırım politikasına karşı direnmeye çağırıştır.

Un fabrikaları işçileri grevde

Gelişen işçi olay'arı

Finans kapital ve yerli işbirlikçilerinin bütün engelleme çabalarına rağmen son aylarda özellikle işçilerin yoğun bulunduğu bölgelerde işçi olayları artmaktadır.

Antalya'da Orman Tamir A. Tölyesinde geçen hafta başlayan grev sürmektedir. Ayrıca Maden İş Sendikası aynı bölgede — Ferro Krom fabrikası'nda da grev kararının uygulanmasını geçmiştir.

İstanbul'da da uzun süreden beri İzsal Fabrikası'nda sürmekte olan toplu iş sözleşme görüşmeleri sonunda sendika grev uygulamaya başlamıştır. 25 yıldır hiçbir sendikanın girmeyi başaramadığı ve 700 işçinin çalıştığı fabrikadaki grev bütün işçiler katılmaktadır. İşçilerin tüme yakınımın asgari ücretten düşük gündelik aldığı fabrikada greve katılan işçiler, son olaylarda sık sık tekrarlanan «PATRONSUZ TÜRKİYE» sloganıyla grevi yürütmektedir.

Gıda İş Sendikası da İstanbul'un günlük 9500 çuvallık un ihtiyacından 7000 çuvalını karşılayan 6 un değirmeninde işçilerin insanca yaşama haklarının sağlanması için grev ilan etmiştir. İstanbul'un ekmekeksiz kalmasına sebep olacak önem taşıyan grevin yürütücüsü işçiler «hak değirmende olur derler. di. orada da yok» sloganını sık sık tekrarlamaktadırlar.

Bu grevlerin yanı sıra Songurlar Kazan Fabrikası'nda sendika seçme özgürlüğünün kısıtlanmak istemesi ve buna dayanarak bastemilcinin atılması üzerine işçiler direnmeye geçmişler ve temsilcilerinin işten çıkarılmasını engellemişlerdir. Buna rağmen daha sonra sendika özgürlükleri tekrar kısıtlanmak istenince işçiler fabrikayı işgal etmişlerdir.

Uzun bir süreden beri halkın açık milli ilaç şirketi olarak boy gösteren Deva'nın yan kuruluşlarından Çiti Deterjan işyerinde işçilerin sendika seçme özgürlüğü kısıtlandığı için işçiler bir haftadan beri direnmektedirler.

Direnme sonunda sendika seçme özgürlüğünü kazanan Auer fabrikası işçileri de, iki sene süren bir toplu iş sözleşmesi imzalanarak saat ücretlerine birer lira zam almışlardır. Arçelik Fabrikası işçileri Amerika'daki beyin yıkama ameliyesinden yeni dönen genel müdür yardımcılarının sarı sendika yöneticisiyle görüşmesini protesto için 2 Nisan 1970 günü gece 3.30'da iş bırakmışlardır.

Bütün bu olaylar da göstermektedir ki, bütün dünyada can çekişmekte olan finans - kapitalizm ülkemizdeki işbirlikçileri fabrika patronları ve onların iktidardaki temsilcileri her geçen gün biraz daha dar boğaza girmektedirler. Ve her yeni olay işçilerin ekonomik bilincini biraz daha artırmaktadır. Biz sosyalistlere düşen görev, gelişen bu işçi olaylarını, içerisinde var olarak izlemek, yönlendirmek ve işçilere siyasal bilinç kazandırmaktır.

Bataklığa gitmek isteyenleri tekrar uyarıyoruz

«... Ve şimdi aramızda bazıları 'bataklığa gidelim' diye bağırmağa başlıyorlar. Ve biz onları ayıplıyoruz. Ve onlar karşılık veriyorlar: Ne kadar geri insanlarımsınız! Sizi daha iyi bir yol seçmeye çağırma özgürlüğünü bize tanıtmaktan utanmıyor musunuz! Evet baylar! Bizi sadece çağırma ile değil, istediğiniz yere gitmekte, hattâ bataklığa gitmekte serbestsiniz. Bize sorarsanız, sizin asıl yeriniz bataklıktır. Ve oraya varmanız için size her türlü yardımı yapmaya hazırız. Ama ellerimizi bırakınız, bize asılmayınız.» (NE YAPMALI, Lenin, s. 15)

SÜREKLİ olarak ideolojik mücadele verdiğini iddia eden Türk Solu adlı bir dergi, imzasız bir yazı ile ANT'a hücum ederek birinci dereceden bir subjektivizm örneği vermiştir. (Yazıyı yazanların kendi dergilerinde bu konuya ilişkin çıkmış yazıları okumadıkları görülmüyor. Subjektivizm konusu için, yazının yazarlarına, Türk Solu'nun 121, 122, 123. sayılarını okumalarını isterdik ki, Türk Solu'ndaki imzasız yazıda konformizmin, suçlanma korkusunun, ve subjektivizmin hakim olduğu küçük burjuva ortamından faydalanmak amacıyla «çamur atma politikası» yerine ideolojik tartışma sürdürülsün, ANT imzalı bagyazlar eleştirilsin, bu konudaki Türk Solu'ndaki yazılarla, parlak laflarla davranışları arasında bir bütünlük sağlansın. Dilerdik ki, Türkiye'deki ideolojik tartışma ortamında ilk kez ANT Dergisi'nde açıklık kazandırılan (keşfedilen, yeni ortaya atılan, tek sahibi olmayan değil) «kesintisiz devrim», «devrimci demokratik halk iktidarı» gibi kavramlar eleştirilsin, Ortadoğu Devrimci Çemberi konusu tartışılansın. Ideolojik mücadele adına ideolojik mücadele terk edilmiştir. Derginin asal görevini belirleyen ANT imzalı yazılardan hiçbir kaynak alıntı gösterilmeden, salt kısa vadeli politik çıkarlar açısından mükemmel bir mekanik görüş örneği verilerek kafa da eleştiri yapılmıştır. Eleştiri adına eleştiri kavramı baltalanmıştır. Eleştiri, «çamur atmaya özdeş» bulunmuştur.

ANT Dergisi, Türkiye solunun yaygın darlığı çektiği bir dönemde doğmuş, tek sol dergi olarak toplayıcı görevini yerine getirmeye çalışmış, partiyi örgüt olarak emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı savunmuş, ama günlük mücadelelerde somut düşmanlara karşı militanları sürekli olarak yönlendirmiştir. ANT Dergisi'nin 157. sayısına kadar olan gelişimi, derginin 157. sayısındaki «özeleştirisi»nde açıklıkla anlatılmıştır. Bu özeleştiriyi göz önüne almadan yapılan eleştiriler, devrimcilikle bağdaşmaz. En yaygın deyimleriyle «Kırmızı Aydınlar Grubu» ve «Beyaz Aydınlar Grubu» çatışmasının getirdiği telaş yansıtan Türk Solu'ndaki yazı, önce ANT'a çamur atıp sonra onu «İkesiz Birlik Cephesi» diye tanımladığı karşı kümeyle yamamaya çalışmak taktiklerini göstermektedir. Yazı, gerçekte, karşı kümeyi hedef alarak yazılmıştır. ANT Dergisi'ni bir prizma gibi kullanarak diğer bir kümeye saldırmak, şantaj yapmak, en azından devrimci dürüstlüğü bağdaşmaz, devrimci yüreklilik göstermemek olur.

DÜNYA devrimci ideolojisini yalnızca kendileri kullandıkları sanan, kendilerini marksizm - leninizmin doğrularının genel

dağıtıcısı yerine koyan bu kişiler, hiçbir alıntı göstermeden şu incileri aralamaktadırlar:

«ANT Dergisi TÜRK SOLU, PROLETER DEVRİMCİ AYDINLIK, ve İŞÇİ KÖYLÜ dergi ve gazetelerinin... tahlilleri ve sloganlarını... nereden alındığına hiç atıf yapmadan, sözde benimsemeğe başlamıştır... ANT Dergisi, proleter devrimcilerin yaptığı su götürmez tahlillerini aynen kabule mecbur kalmıştır»

Evet, ANT Dergisi, devrimci sloganlar kullanmış, devrimci tahliller aktarmıştır, ama Marx'tan, Lenin'den, Stalin'den, Mao'dan, Rus devrimci pratiğinden, Çin devrimci pratiğinden... Diyalektik materyalizm, tarihi materyalizm ve dünya devrimci pratiği kimsenin tekelinde değildir. Hele hele (kendilerini dünya proleter sosyalist hareketinin merkezî sanıp) proleter enternasyonalizmini reddeden bayların tekelinde hiç değildir.

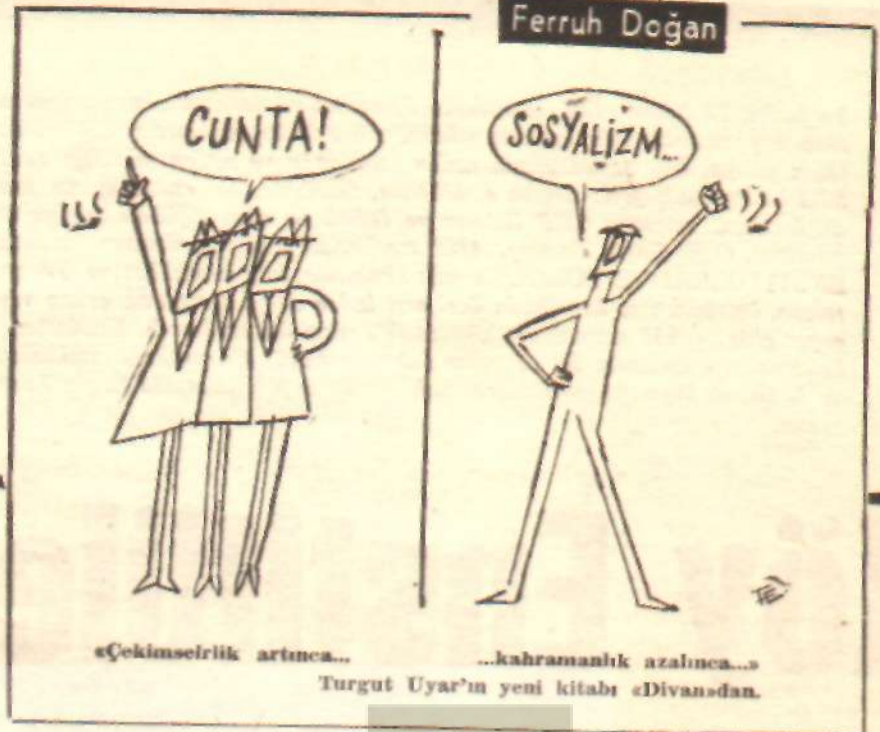
ANT, soyut devrim gevezelikleri arasında her devrimin en temel meselesi olan iktidar meselesine açıklık getirmiş, devrimci demokratik halk iktidarı sloganını ortaya atmış, «halk» kavramını tamamlamış, iktidar meselesini gündeme sokmuştur.

Son anti - emperyalist hareketlerde, (halk kelimesinin antiemperyalist kavramı içermesine rağmen önüne «millî» sözcüğü konularak yanlış anlamlara yönlenecek şekilde) yanlış da kullanılsa, «Demokratik Halk İktidarı» ana slogan olmuştur. Türk Solu'nun temsil ettiği grubun başka yayın organlarında kullanılan hale gelmiştir.

ANT'ın bir diğer açılımı «Ortadoğu Devrimci Çemberi» Türkiye'deki devrimci mücadeleyi dünya proleter sosyalist mücadelesinin içine oturtan bir hedef olarak, sadece Türkiye devrimcileri tarafından değil, Ortadoğu devrimcileri tarafından da benimsenmiştir.

ANT, bütün bunlardan sevinç duyar, bunların yanlış kullanılması halinde eleştirir, ama küçük - burjuva mülkiyetçisi edasıyla bu sloganların sahipliğini, tekelini iddia etmez. Bilimsel sosyalizmin tekelciliğini iddia etmek, ancak devrimci doğduğuna sanan küçük - burjuva hayalçilerine, diyalektik inkar eden devrim tekelcilerine ait olabilir.

Türkiye'de emperyalizme karşı savaşan güçlerin yalnızca kendi kitleleri, bir de sivil - asker aydın zümre olduğunu sanan bu tekelci devrimciler, dergilerinde emperyalizm konusunda tam bir eklektisizm sürdürmüşlerdir. Emperyalizmi sürekli olarak dışarıdan gelen bir umacı olarak görmek, dünya finans kapitalinin gerçek durumunu ortaya koymamak, çelişkiler meselesine de muğlaklık

getirmiş, devrimin kesintiliği savunmuş, «Çin sedleri» yaratılmıştır.

Ayrıca, emperyalizm hakkında birbirinden kopuk çeşitli haber ve yorumlar tam bir aktüalizm örneği verilmiştir. Hem Ortadoğu gerilimlerine, Kıbrıs'a ait yazı yaz, hem de Ortadoğu konusunda doğru yorum ve yönlendirme getirme. Bu, aktüalizmden başka nedir ki? Hem lafta keskin devrimcilik, keskin anti - emperyalizm, hem de örneğin devrimcilerle karşı bir Diyarbakır komposunda belirli çevrelerden öfkeler ses çıkarmamak, (aynı zamanda teori ve pratik açısından eleştirilmeleri gereken devrimci arkadaşlarımızı açıkça savunmamak, susmak... İşte oportünizm ve teslimiyet politikası.)

Türk Solu Dergisi'ndeki «millî demokratik hareket», «TIP'in proletaryanın öz örgütü olamayacağı meselesi», «İşçi sınıfının öncülüğünün objektif ve subjektif şartları» konularındaki yanlış görüşlerin eleştirisi, daha uzun bir yazının konusudur.

BU yazıda, yalnızca tek yanlı «millî cephe politikası»na değinmek, bazı noktalara açıklama getirecektir. ANT için, «...İşçi ve köylü kitlelerinin lafını bile açmamış, ancak ve ancak küçük burjuva aydın çevrelerin haftalık aktüalizm dergisi» derken, üstü kapalı kendi geçmişinin özeleştirisini yapan Türk Solu'nda sürekli olarak proletaryanın siyasal hareketinin çifte görevinin bir sloganlaştırılmakta, cephe politikası yanındaki proletaryanın örgütlenmesinin politik, örgütsel, ideolojik ve fiili öncülüğünün ve bağımsızlığını sağlanması görevi sürekli es geçilmektedir. Eğer bu bir «kötü niyet» değilse, «vahim bir raslantıdır». Bu «vahim raslantıdır ki, bir dönem eylemde kim önde giderse öncülük ondadır görüşünü hakim kılmış radikal köylü hareketlerinin lideri İlan Önenan Ecevit, birkaç ay sonra alayağı edilmiştir. Küçük burjuvazinin kaypaklığı, kaçış yolu olmamıştır. Artık o zamanlar bir cephe dergisi olduğu (yani bu üstü kapalı olarak tam iki yıl ikili görevden birinin ihmali olunduğunun kabulüdür) söylenen Türk Solu Dergisi'nin, CHP'nin değerlendirilmesi, Mustafa Kemal Yürüyüşü, Dev. Güç meseleleri v.b. konularında yaptığı vahim taktik hatalarının özeleştirisinin yapılmasının vaktidir. Bunun tersi, kısa vadeli küçük burjuva politikacı tavrı olacaktır.

Bugüne kadarki sayılarında kendi içinde tam bir eklektisizm sürdüren (son ayrılık bu eklektisizmin sonucudur) ve her türlü liberalist tutumu sinesinde barındıran Türk Solu Dergisi, en ufak bir özeleştiriyeye girmeden kesin suçlamalara girişmektedir. Türkiye'deki devrimci mücadeleyi yalnızca ideolojik mücadele

ile sınırlamak, öte yandan acil amacı, yalnız ittifaklar kurmak şeklinde belirlemek; Türk Solu'nun gündeki hatalı politikası budur.

ANT'ın çeşitli sayılarında belirtilen proleter - sosyalistlerin çifte görevi, birbirinden soyutlanmadan diyalektik bir bütünlük içinde ele alınır. İkili görevden hangisinin daha önem kazanacağı, kesintisiz devrim süreci içinde belirlenecektir. Ama örgüt meselesi, bu dönemin acil meselesidir. Bir yandan ikili görevi açan, Devrimci Halk Cephesi çağrısı yapan, hattâ bugün için daha geniş bir cephe olarak devrimci halk muhalefeti sloganı atan, ama öte yandan emperyalizme ve onun işbirlikçileriyle bütünleşme eğilimi gösteren tabakalara karşı kesin mücadeleye girişen ANT Dergisi'nin bu tutumunu bozgunculuk olarak nitelendirerek, Aybar - Aren oportünizmi ile özdeş saymak, ya gerçek bir ideolojik sapmadır yada devrimci halk cephesi bozgunculuğu yapmak, proleter sosyalist saflarda yığınlık, karışıklık yaratmaktır.

Proletaryanın devrimci örgütü ortada yokken, acil olarak örgüt meselesine ağırlık verilecek yerde, proleter sosyalistlerinin gerçek birliği sağlanacak yerde sürekli olarak ileri dönemlerin cephe taktiklerinden söz etmek, olsa olsa hayalçilik olur, bütün millî cephe bozgunculuğu sloganları havada kahr.

«Millî Cephe politikası» içinde, lafta «hem dostluk, hem mücadele», pratikte «hep dostluk, mücadele yok»... İşte Türk Solu'ndaki ittifak devrimcilerinin tutumu. Hem «millî cephe» içinde mücadeleden söz etmek, hem de örneğin bir millî güvenlik kurulunun bildirisi olayında kesinlikle susmak, teslim olmak İşte sağ oportünizm. Şiar ve kararlar ile yapılan işler arasında tutarsızlık. İşte gerçek ikilyüzlük ve devrimci halk cephesi bozgunculuğu... (Yok eğer, Millî Güvenlik Kurulu olayı, cephe dışıdır bir mesele ise, aramızda uzlaşmaz çelişkiler varsa, o zaman bu olay karşıya alınır, kesin mücadele yapılır Türk Solu'nda bu da yapılmamıştır.)

GÖRÜŞLERİMİZİ ne denli berrak ortaya koysak, özeleştirimizi ne denli içtenlikle yaparsak, hatalardan sayılmamız ve diğer devrimci kümeleri arındırmamız odenli hızlı olacaktır. Şu anda görevimiz bir yandan kesin ideolojik mücadeleyi sürdürürken, öte yandan safiarımızı sıklaştırmak, düzene sokarak daha geniş kitlelere, işçi köylü yığınlarına yürütmek, daha geniş yığınları harekete sokmak, bu yürüyüş arasında dostlarımız ve halk düşmanları hakkında tarihi ve aktüel bilgiyle donanmak, ve ideolojik silahlarımızı güçlendirmektir.

Bu hafta, 17 Nisan günü, onbinlerce öğretmen ve devrimci, cumhuriyet tarihinin en önemli denemelerinden biri olan köy enstitülerinin kuruluş yıldönümünü kutlayacaklardır. CHP döneminde kurulup yine CHP döneminde fiilen yıkılan köy enstitülerinin neden kurulduğu ve neden yıkıldığı konusundaki tartışmalar günümüzde dahi hâlâ bütün canlılığıyla devam etmektedir. Özellikle köy enstitülerinin kurucusu olan İsmail Hakkı Tonguç'un düşünceleri, zamanın CHP iktidarı ve İnönü ile olan ilişkileri üzerine bugüne kadar çeşitli spekülasyonlar yapılmıştır. Oğlu Engin Tonguç, ANT tarafından yeni yayınlanmış bulunan «DEVİRİM AÇISINDAN KÖY ENSTITÜLERİ VE TONGUÇ» adlı kitabında, köy enstitüleri ve Tonguç üzerine akla gelebilecek bütün sorulara, babasının ve kendisinin özel arşivinden de yararlanarak cevap vermeğe çalışmaktadır. Hele İnönü'nün, geçenlerde, «CHP zamanında köy enstitülerine dokunulmadı. Enstitüler, 1950'den sonra kapatıldı» şeklinde konuşması karşısında, bu cevaplar daha da büyük önem kazanmaktadır. Aşağıda, Tonguç'un CHP yönetimi ve İnönü ile ilişkileri, enstitülerin nasıl kapatıldığı konusunda Engin Tonguç'un kitabından bazı bölümler sunuyoruz.

Köy Enstitüleri Nasıl

Yıkılmıştı?

ŞUNU hemen söylemeliyiz ki, ilköğretim sorununa geniş bir ölçüde el konmasının başlangıcı İnönü'nün Cumhurbaşkanlığı çağında değildir. Daha önce, 1926-36 yıllarında ve doğrudan doğruya Atatürk'ün isteği üzerinedir. Bu istek üzerinedir ki, Hakkı Tonguç, belli amaçlara gerçekleştirmek için ilköğretim Genel Direktörlüğüne getirilmiştir. Bütün bunlardan çağın başbakanı olarak İnönü'nün de bilgisi şüphesiz ki vardır, ama çağın Millî Eğitim Bakanı Saffet Arıkan ilköğretim sorunu için çoğu kez Atatürk'le görüşmektedir ve İnönü'nün başbakan olarak, örneğin ilköğretim dairesi ile, cumhurbaşkanlığı çağındaki aksine, aracı bir ilişkisi olmamıştır.

İnönü, Atatürk'ün ilköğretim politikasını 1946'ya kadar aynı yönde geliştirmiş ve sürdürmüştür. Böylece Tonguç'un ilköğretim için başına getirilmesi ile sonuçlanan anlaşma, İnönü çağında da devam etmek olanağını bulmuştur. Sorun büyüdükçe ve bir devlet sorunu oldukça, tepkiler ve anlayışsızlıklar da arttıkça, başlangıçta ikili (parti-ilköğretim dairesi) diyebileceğimiz anlaşma, zamanla üçlü bir duruma gelmiştir: Parti - İlköğretim Dairesi - İnönü... Bu üç faktör arasındaki denge, sorunların çözümü ve gelişimin yönünü saptamıştır. Birçok konularda ve gittikçe sık olarak parti, dolayısıyla hükümet (bunu söylerken hükümet dediğimiz zaman köy enstitüleri sorununu daima tutmuş ve bu konuya büyük önem, emek vermiş sayın Hasan Ali Yücel'i kastetmiyoruz; zira ilköğretim konusunda hükümetin birçok üyeleri ile çekişme hâlinde idi ve zaman zaman büyük ustahlarla onlara rağmen iş görmeyi başarıyordu) anlayışsızlık, direnme ve hatta zaman zaman baltalama eğilimi göstermişlerdir. Buna karşılık, bu eğilimin etkisiz kalmasını sağlayan güç, daima Cumhurbaşkanı olmuştur. 1946'ya kadar İnönü, siyasal gücünü ve otoritesini, sorunu desteklemek için en geniş ölçüde kullanmış ve bundan çekinmemiştir.

Bu süre içinde, yani 1939-1946 arasında Cumhurbaşkanı ile ilköğretim Genel Müdürü arasındaki ilişkilerin niteliği ne idi? O çağı yaşayanlar, İnönü'nün genel müdürüne kişisel bir yakınlık gösterdiği ve içten ilişkiler yürüttüğü izlenimini almışlardır: Tonguç, Çankaya Köşkü'nün sık sık konuşudur, çoğu kez H. Ali Yücel'le birlikte giderler, ama tek başına çağrıldığı ve İnönü ile

Engin TONGUÇ
tamamen yalnız, uzun konuşmalar yaptığı da vardır.

Tonguç'a Bahçe

İnönü, Tonguç'un toplumsal ve ekonomik alandaki inançlarının, düşüncelerinin ne dereceye kadar farkındadır? CHP konusundaki eleştirilerini, CHP'nin henüz ana ilkelerini bile gerçekleştirmekten çok uzakta bulunduğu, CHP yöneticilerinin birçoğunun devrimcilik, halkçılık çizgisinden çoktan ayrıldıkları, apartman, komisyon, bankacılık, arsa spekülâtörülüğü gibi işlere daldıkları, kısaca burjuvalaşmış devrimi dejenere ettikleri şeklindeki düşüncelerini ne dereceye kadar bilir? İlköğretim Genel Müdürlüğü ve CHP ve hükümet arasında ortaya çıkan bir çok sürtüşmelerde İnönü'nün hakem rolü oynamak zorunda kaldığı ve çoğu kez de ilköğretim dairesini tuttuğu, ayrıca bu gibi sürtüşmelerde Tonguç'un sözünü esirgemiyen bir kişi olduğu göz önünde tutulursa, İnönü'nün onun genel siyasal ve toplumsal inançları konusunda oldukça doğru bilgi sahibi olmasını kabul etmek gerekir.

Bu arada İnönü - Tonguç kişisel ilişkilerinde şimdiye kadar hiç açıklanmamış ve Tonguç'un açıklanmasını hiç istemediği böyle bir ilişkiye sürüklenmiş olmaktan da pek sıkıntı duyduğu bir olayı anlatalım:

Günün birinde Antalya Bahçecilik Kooperatifinden kendisinin Cumhurbaşkanı tarafından üye yazdırıldığı ve ilk üyelik yatırımlarının da İnönü tarafından ödendiğine dair Tonguç'a bir mektup gelir. Kooperatif, Antalya'ya varlıklı kişiler tarafından kurulmuştur. Tonguç bu durumdan pek sıkıntı duyar, birincisi bundan sonraki taksitleri ödeyemeyeceği maddi olanağı yoktur ve daha önemlisi böyle bir varlıklı kooperatifinde ortak olarak bulunmak, onun kooperatifçilik anlayışına da aykırıdır. Hele Cumhurbaşkanından özel yardım almış durumuna düşmeyi biraz da kişisel bağımsızlığına aykırı sayar. Bundan sonraki taksitleri ödemez, taksitler bir süre kökten ödenir, fakat Tonguç'un ödememekte devam etmesi üzerine üyelikten çıkarılır. İnönü'nün davranışındaki nedenler nelerdir? Tonguç'un genel dünya görüşlerinin ve kooperatifçilik konusundaki düşüncelerinin ki, bunların defalarca aralarında konuşulduğuna şüphe yoktur, İnönü tarafından bilin-

GENÇ İ. HAKKI TONGUÇ
— Sınıfından kopmamıştı —

memesi olanaksızdır. O halde amacı ne idi? Bu sadece takdir ettiği bir memura karşı içten gelen bir armağan vermek çabası mıdır? Yoksa CHP ileri gelenleri topluluğunun dışında kalmakta özel bir dikkat gösteren Tonguç'u onlar gibi dayanmaya zorlamak yahut zaten Tonguç'tan tedirgin olan CHP ileri gelenlerine onu kendilerinden biri gibi gösterebilmek için girişilmiş bir çaba mıdır? Bilmiyoruz. Olayı sadece kaydetmekle yetiniyoruz. Tonguç'un böyle bir armağanı İnönü'ye olan büyük saygısına rağmen reddetmesi anlamlıdır.

Tonguç'un İnönü'nün genel dünya görüşü, siyasal düşünceleri konusundaki kanısı nedir? Tonguç'a göre İnönü, yoksul halk sınıflarından değil, orta sınıftan gelme bir politikacıdır. Onun ezilen sınıflardan gelmediği, tam anlamıyla bu sınıfların temsilcisi olmadığı gerçeğini hiç unutmaz. Bütün hayranlık duygularına rağmen Tonguç İnönü ile olan ilişkilerinde daima tetikte ve kuşkuludur. Kişisel inanç ve düşüncelerinde değişiklik yapmaması, körükörüne İnönü'nün buyruğu altına girmemeye çok dikkat eder. Çok saygılı davranmasına rağmen, kendi inançlarına ve kanılarına uymayan bir girişim kendisine yaptırılmak istediği zaman çok sert çıkışları olur. Bunların en tipik ve önemlilerinden birisi şudur:

İlk Kopma

1946 yıllarında CHP içindeki sağ kanadın gücü artmıştır. Bunlar köy enstitüleri konusunda İnönü'ye sürekli olarak baskı yapmakta, onu enstitülerde rejimi tehlikeye düşürecek sistemli sol çalışmalar yapıldığına inandırmaya çalışmaktadır. Enstitü yöneticilerinin

KÖY ENSTITÜLERİ
— Hakkı sınıfların

CHP sağ kanadının şimşeklerine en fazla hedef olan Hasanoğlu Köy Enstitüsü ve öğrencileri

birçoğuları sürekli olarak kontrol altında tutulmakta, hareketleri, konuşmaları tesbit edilerek belli bir açıdan yorumlanmakta ve hükümet ileri gelenlerine, İnönü'ye ulaştırılmaktadır. Tonguç bunun farkındadır. Üzerinde bu bakımdan en çok durulan birisi de Hasanoğlu Köy Enstitüsü Müdürü Rauf İnan'dır. Ankara'nın bazı ilçelerinde öğretmenler ve halkta yaptığı bazı konuşmalar bu yönden tesbit edilerek yukarılara ulaştırılmış ve R. İnan'ın müdürlükten alınması için İnönü'ye baskı yapılmıştır.

Bir gece Tonguç Çankaya Köşkü'ne yemeğe çağırılır. Yemekte ondan başka Başbakan Saracoğlu, Millî Eğitim Bakanı Yücel vardır. Birden İnönü Rauf İnan'ı çok takdir ettiğini, tanıdığı en çalışkan enstitü müdürlerinden birisi olduğunu anlatmaya başlar ve onun bu çalışmalarına karşılık terfi etmesi gerektiğini, bakanlığa müfettiş olarak atılmasını doğru olacağını belirtir. Bu sözler Tonguç'a hitaben söylenmektedir. Başbakan ve Millî Eğitim Bakanı ile daha önce konuşulmuş olsa gerekir; çünkü onlar da İnönü'nün söylediklerine katılırlar, İnönü Tonguç'un onayını da almaya çalışmaktadır. Tonguç durumu kavramıştır, terfi ettirmek, takdir etmek perdesi altında yapılmak istenen, R. İnan'ı kazağa çekmek, aktif görevden alınmasıdır. Ve ilk defadır ki, İnönü İlköğretim Dairesi'nin personel politikasına karışmaktadır. Bu, aralarındaki işbirliği yönünden bir dönüm noktasıdır. Mesele ustaca tertiplenmiştir, kendisine iyi elemanlarından birini feda ederek iş için deneyim kazanılacağı verilmektedir. Direnirse, çalışmalarını kendisini göstermiş bir arkadaşının ılerlemesini önlemiş bir üst durumuna bile düşecektir. Ama o direnme yolunu tutar. İnönü'ye verdiği karşılık, masanın havasını buza çevirir: «Bir defa kelle vermek yolunu tutacak olursanız, günün birinde sıra sizin kellenize de gelecektir.»

İnönü konuyu değiştirmeye, işi Çankaya çevirmeye çalışır. Bir daha o gece bu konu açılmaz. Ama bir kaç gün son-

OGRENCİLERİ İŞ BAŞINDA

— kamusal edemediği bir uyanış —

ASANOĞLAN
KÖY ENSTİTUSU

Başlangıçta köy enstitülerini teşvik eden, sonra hakim sınıfların baskısıyla fiilen yıkan İnönü, enstitülerden birinde incelemeler yaparken

ne bu sağ kanadın temsilcisi Reşat Şemseddin Sırer gelir. Sırer bakan olur olmaz, Tonguç kendisine birlikte çalışmayacağını, başka bir göreve verilmesini dilemediğini söyler. Sırer boynuna sarılarak «Sen bu görevden ayrılırsan ben meslektaşların önüne ne yüzle çıkarım?» diyerek kalmasını ister. Fakat kısa bir süre sonra önemli düşünce ayrılıkları başgösterir. Sırer gerçek yüzünü gösterir. Bakanlık makamında aalarında çok şiddetli bir tartışma geçer. Sırer «Senin çocuk çocuğunla birlikte belini kıracağına» diye avaz avaz bağırarak, kapının dışında Özel Kalem Müdürü Hakkı Uludağ korkudan ne yapacağını bilememektedir. Tonguç, bakana, «Elimden hiçbir şey gelmeyeceği» karşılığını verir ve çıkıp gider. 21.9.1946'da İlköğretim Genel Müdürüğünden ayrılmıştır. İnönü ile ilgili, zaten Yücel'in bakanlıktan ayrıldığı günlerde kesilmiştir.

İnönü'nün yeni anlaşmalara girecek ilköğretim çalışmalarını desteklemekten vazgeçmesi karşısında Tonguç'un davranış da «kendine has» nitelikler taşır. Yakın çalışma arkadaşlarından farklı olarak, sadece o, bu değişikliği kişisel ilişkiler, duygular ve ahlaksal değerlendirmeler açısından almaktan kurtulabilmiş (ki Yücel de bunu yapamamıştı), bu gelişmeyi siyasal güçlerin dengesinde meydana gelen değişikliklerin bir sonucu olarak anlamaya çalışmıştır. Bunun 1946'dan sonraki tutumunu ayarlaması bakımından büyük yararı olmuştur.

«Resmî» yorum, davranış ve taktiklerinin ötesinde kişisel, yakın arkadaşlarına bile açıklamadığı duygu ve düşünceleri var mıdır.

Bir defa Tonguç, kendisini hiçbir zaman İnönü'nün çevresindeki sıradan CHP iktidarı topluluğundan saymamıştır, saymamıştır. Bir Rumeli köylüsü özelliklerini bir türlü yitirmeyen, sınıf ile bağını koparmıyan Tonguç, pek güçlü bir sınıf bilincine sahiptir. Bu sınıf bilincinin gücünü ve her düşünce ve hareketini ne derece etkilediğini anlamadan birçok düşünce ve eylemlerini de anlama olanağı yoktur.

Böyle bir kişi için CHP iktidarı ve İnönü, birçok toplumsal ve tarihsel koşulların büyük bir şans eseri olarak bir araya gelmesi ile desteklerini sağlayabildiği ve bu desteği kendi köylü sınıfının yararına kullanmayı derece derece başardığı bir orta sınıf iktidarı idi. CHP içindeki ilerici aydın kadro bile, bir orta sınıf aydınları topluluğu idi. Ne onlar Tonguç'u, ne de Tonguç onları tam bir güven duygusu içinde benimsiyorlardı. Şu bir varlıklar kooperatifine girmekten kaçınacak kadar katı gündelik yaşam ilkelerine bağlı bir

Tonguç, ıleri aydın düşünceli, ama orta sınıftan olmanın rahatlıklarından ve üstünlüklerinden gün geçtikçe daha fazla yararlanan, hiç olmazsa bir apartmancı edinen CHP ilerici aydınlarında tedirginlik yaratıyordu. İçlerinde genel kültür bakımından ıleri düşüncelere en açık olan İnönü bile,, Tonguç için, eski yüksek rütbeli bir subay bir orta sınıf aydını ve politikacıydı. Bütün yakınlık gösterilerine rağmen küçük ve huzursuzluk duyuyordu. İlerici olduklarını söyleyen bütün bu yöneticilerin, politikacıların gündelik yaşamları onun içinden çıktığı sınıfın pek üstünde, pek daha varlıklı bir sınıfın yaşam tarzı idi. Belki içgüdüleriyle, belki de şu ünlü marksist görüşü, orta tabakaların kaypaklığı (zora gelince burjuvazi ile işbirliğine girivermesi) tezini bilerek, kendini bırakmıyordu. Sınıf değiştirme konusunda kabiliyetsizdi. Devletin ana ilkesi sosyal adaletin en geniş anlamda gerçekleşmesi köylünün efen dilği idiyse, köşklerde, saraylarda yaşamının anlamı ne idi. Gezilerde İstanbul'a yolu düştüğü zaman Dolmabahçe Sarayı'nda geceleme için hiçbir türlü özür buluyor, ziyafetlerden, kabul resimlerinden, törenlerden kaçıyor. Kurtuluş savaşına başarı ile öncülük etmiş, ama toplumsal ve ekonomik devrimleri köylünün çıkarına olarak gerçekleştirememiş subay - aydın iktidarı, kendisinin ve onun yoksul köylü sınıfının dışında idiler. Ve cumhuriyet, onun o yoksul ve sömürülen köylüleri bu durumdaki kurtulmadıkça tam anlamıyla kurtulmuş sayılmazdı. Bu yapılmadıkça, başında birçok özelliklerine hayranlık duyduğu İnönü bile bulunsa, Cumhuriyet bayramlarında CHP ıleri gelenleri içine katılarak «tebrikatta bulunmak» bile ona kendi kendisine karşı dürüst olmamak gibi geliyordu. Bir bakıma düşünce sistemine temel olan inançlarında bu derece katı ve kendi kendisine karşı bu kadar sertti. Ve böylece ilköğretim Genel Müdürlüğü başında bulunduğu on yıl boyunca hiçbir kişi TBMM'de Cumhurbaşkanına kutlama törenlerinde görmedi. Bunda e bir türlü bağdaşamadığı ortamın, kurtuluş savaşını yaptıktan sonra çoğunluğu arsa, han, apartman, çiftlik, bankacılık oyunlarıyla gittikçe burjuvalaşan yönetici bürokrat kadronun içine karışmaktan tiksimesinin de payı vardı. Her gün kendisine uygunsuz bir iş, uygunsuz bir nakil, haksız bir atanma için baskı yapan ve çoğu kez ağır sözlerle isteklerini yapmamaya çalıştığı, hatta odasından çıkardığı, ikiyüzlülüklerini, çıkarıcılıklarını, bir devrimi nasıl ve ne gibi küçük hesaplarla dejener ettiklerini çok iyi bildiği bazı yönetici ve politikacılarla birlikte sıraya, hem de frakla (fragı da yoktu ya!) sıraya girmek, ona Cumhuriyetin ana ilkelerini kirletmek gibi geliyordu.

Ebedi Ayrılış

İnönü ile Tonguç, 1946'dan sonra bir daha görüşmemişlerdir. Bunu bir kurgunluk, bir dargınlık olarak yorumlamak son derece yanlıştır. 1946'dan sonra İnönü birçok defalar aracılarla Tonguç'a özürlemesi, bütün bunların geçici olduğu, işlerin bir süre sonra düzeleceği şeklinde haberler yollar, hatırların sorar. Hatta bazı araçlar bir görüşme, buluşma hazırlanmaya çalışırlar. Ama Tonguç bundan kaçınır. Hatta 1960'da 27 Mayıs hareketinin ertesinde İnönü'ye gitmesi için kendisine rica eden dostlarının isteklerini kabul etmez. Ne amaçla, der. Bu katıyen o burjuva anlamında bir dargınlık, kurgunluk belirtisi de değildir. O gün dediği gibi, ne amaçla, Bunun ne gereği vardır? Ne konuşacaklardır? Yapacakları ortak hangi iş kalmıştır? İnönü gibi bir kişiye de merhaba demek, sadece bir hatırlamak için gidilmez. O ünlü güçler dengesine göre çizilen politika yönünde, Tonguç'un ülküleri, amaçları bakımından İnönü ile girişilecek bir hareket, bir ortak çalışma olanağı yoktur. Mantık, akıl bunu gerektirir. Böylece bu iki kişi, ancak bir daha Tonguç'un 24.6.1960'daki cenaze töreninde bir araya gelirler.

Köy Enstitüleri kurucusu İsmail Hakkı Tonguç, İnönü hakkında ne düşünüyordu?

Çember Daralıyor

İnönü'nün bundan sonraki davranışlarını inceleyebilmek için, önce 1946-50 çağında köy enstitüleri yönünden önemli siyasal gelişme ve değişimlere değinmek gereklidir. Çok partili hayata geçişle beraber, CHP'nin sağ kanadı güç kazanır. İnönü'nün başta ilköğretim sorunundan çok partili «demokratik» hayatın yerleşmesi sorununa dönmüştür. Bu yolda kendi partisi içinde gücü artan sağ kanatla işbirliğine girer. Yücel bakanlıktan ayrılır, yer-

ra da Tonguç'a rağmen R. İnan müfettişliğe atanır. Bu, İnönü'nün Tonguç'u desteklemediği, onun kamusunun aksine karar verdiği ilk olaydır ve sonun başlangıcıdır.

Bu konuşma şekli, Tonguç'un özellikle başkalarının yanında İnönü ile konuşurken kullanmaya çok dikkat ettiği o saygılı dilin çok uzagında, bir türlü anlaşamadığı CHP ıleri gelenleri, milletvekilleri ve diğer yüksek devlet memurlarıyla konuşurken kullandığı dildir ve bu kişilerle işbirliği yapma eğilimini sezdiği İnönü'ye karşı da bu dili kullanmaktan çekinmemiştir.

TÜRKLERE ALMANYA'DA DA GECEKONDU HAYATI

Türk işçisi yurdundan göç ederken, daha iyi bir imkana sahip olurum, diye düşünür. Gurbet onun için her zaman acıdır. Kendi ülkesinde yaşamaya ümidini yitirdiği için, ister istemez, çok şeylere boyun eğer. O batıca sömürü düzeni onu herşeyden soğutmuş ve gülmeyi unutturmuştur.

«Burada birkaç kuruş yapayım da yurduma döneyim» der. Ama yine bir şey yapamaz. Sömürü düzenini kaldırıp kendi düzenini kurmadıktan sonra, burada binbir güçlük kazandı; birkaç kuruş, Türkiye'yi şimdiye kadar soyanlara yine yem olacaktır.

Türk işçisinin buradaki yaşantısı yurdundakinin aynıdır. Hatta burada daha kötü şartlar altında günlerini geçirmeye çalışır. İhtiyacı olan şeyleri almak için avuç dolusu para öder. Hele oturma yerleri yürekler acısındır. Bu konuda STERN Dergisi'nin 11. sayısında resimlerle Türklerin oturduğu yerleri anlatan bir yazı yayınlanmıştır. STERN Dergisi'nin hayli ilgi çekici olan bu araştırmasında görülenler şöyle anlatılmaktadır:

«Münih'in Schwabing semtinde, çok eskiden yerleşmiş emekliler ve harp malulleri oturmaktadır. Eski oldukları için de ucuz kira ödemektedirler. Bu semtin ev sahipleri kiraları ucuz gördüklerinden artırma yollarını aramaya başlıyorlar. Yaşlı kiracıları

evlerden uzaklaştırmak için boş olan yerleri «HIPİLER»e kiraya veriyorlar. Ev sahipleri, eski kiracıların «HIPİLER»den ürkererek evleri terketmelerini beklerken, onların «HIPİLER»le kaynaşarak Kapitalistlere karşı verip veritirdiklerini görüyorlar. Bu yolun da sökmeye başladığını gören ev sahipleri yeni formüller düşünüyorlar. Kendi aralarında anlaşarak bu defada «ausländer» yabancıları, bunların içinde ilk hatırlarına gelen de Türk işçileri oluyor, vermeye başlıyorlar. Gerçekten bu defaki deneyleri, ev sahipleri için çok olumlu oluyor ve yaşlılar Türklerle anlaşarak evleri terketmeye başlıyorlar».

Dergi bu olayı anlattıktan sonra semte yerleşen Türklerin çok güç şartlar altında ikamet ettiklerini yazıyor ve şöyle devam ediyor:

«Genel helaları avluda, musluğu akmaz, yalağı delik harabeler, bir çatı arıyan yabancı işçilere değerinin 10 katına verilmektedir. Bunlardan birinde 30 Türk ailesi ayda 10 bin Mark vererek her metre kareye 10.15 Mark ödemektedir. Oysa yeni taşınan bir eve Alman kiracı metre kareye 4 Mark ve eski kiracı ise 1 Mark öder. New York ve Londra fakir mahallelerinin ikinci sınıf insanları olan zencilerin yerini Almanya'da yabancı işçiler almıştır. Bu arada Almanın elini sür-

mekten çekindiği kirli işleri çeviren Türk araçlar türemiş. Bunlardan biri, bir Alman'dan 3.500 Marka tuttuğu bir binanın bütün odalarından ayda 14 bin mark toplamaktadır.»

Almanya'da yabancıların nasıl sömürüldüğünü zaman zaman mevcut düzenin televizyonu da ilgilennemek

mecburiyetinde kalır. Geçenlerde bir televizyon yayını, her türlü sözleşmeyi, işçi haklarını, sendikal faaliyeti reddeden ve saati 2 marka (yabancı işçi) çalıştıran işyerlerini göstermiş ve bunlara «İkkel kapitalizmin temsilcileri» demek zorunluluğunu duymuştur.

Bu Türk işçisi de 12 metre karelik odaya 280 DM aylık ödemektedir. Soyunu merdiven sahanlığından almak zorunda olduğu gibi, helayı da diğer 30 kiracı ile paylaşmaktadır...

Askeri kışlada insanlık dışı işkencelere maruz bırakılan Hasan İzzettin Dinamo, savaş yıllarında...

kerleme kestirmemizi önüyor. En sonra korktuğumuz başımıza geldi. Kapıda ayak sesleri işitildi. Kilit açıldı, kapı açıldı, alaycı bir ses:

Fehmi'nin sesiydi. Sadistler, acaba ne huzuruk düşünmüşlerdi? Yüreğimiz öfkeden, umutsuzluktan, tiksintiden kabarılarak bu zavallı müziği dinledik. En sonra, kesildi. Beş dakika sonra Fehmi döndü, Kapı kapandı. Fehmi Osman'a:

«Osman,» dedi, «senin a.i.ine elektrik cereyanı vereceklerini söylediler. Benim ellerime verdiler.» Osman, bir göğüs geçirdi. Susmasını sürdürdü. Aradan birkaç dakika geçmemişti ki kapı açıldı:

«Lüleburgazlı Osman'ın» diye seslendi. Osman, soluyarak kalkıp dışarı çıktı. Bir saate yakın bekledik. Ne bir ses geldi, ne de Osman.

En sonra kapı açıldı da arkadaşımız döndüğünde, dışarının ışığına başladığımız gördük. Osman, kim bilir ne iğrenç bir işkenceye uğramıştı ki geldi. Fehmi ile aramıza çömelere sırtını dövrüne dayandı, sustu.

Şimdi, sıra yine bana gelmişse de havanın ağarmaya başlaması işkenceyi engelleyebilir diye düşündüm. Yine de içimden gürlütüleriyle akıp geçen tiksinti ve kim sellerine tükürerek dışımı sıkıp bekledim. Aradan bir saat geçti. Dalmışım. Arkadaşlarım dürterek beni uyandırdılar. Dışardak altın renkli aydınlık, kapının aralıklarından ince çizgiler gibi sızıyordu. Hemen de kapı açıldı. Birer birer iki büyüküm eğilerek zindanın deliğinden dışarı çıktık. Kalemede oturan uzun boylu esmer, kalın kaşlı, uzun yüzü Erzurumlu'ya benzeyen bir başçavuş öndeki evrakı gözden geçirerek şaşkın şaşkın bize sordu:

«Siz asker kaçağı değil misiniz?»

Durumu böylece sözde kurtarmaya çalışıyordu. Demek ki sonradan bir sızıltı çıkacak olursa «biz asker kaçağımız değdik?» diye kendilerini savunacaklardı.

güçbela yaralı ayaklarına geçirecek alınp cezaevinin parmaklıkları önüne götürüldüm. Mahkumlar gibi benim de bağdaş kurmam buyruldu. Taşların üzerine bağdaş kurdum. Mahkumların ayıpığında parlayan gözlerinde bu işkenceleri seyretmekten hiç de hoşnut olmadıklarını anlatan bir anlam yüzüyordu. İyi konuşan bir ikisi mahpuslar adına bana bir şeyler sordu. Şimdi usumda yok. On beş dakika karşılıklı konuştuk. Sonra alınp zindana götürüldüm. Arkadaşlarım bütün anlamıyla terörize olmuş, susuyorlardı. Hiçbir şey sormadılar. Ben de hiçbir şey anlatmadım. Nasıl olsa jandarmalar hepimize aynı işkence metotlarını uyguluyorlardı. Yanımızda Aydın'dan befi bizimle birlikte yolculuk yapan iki asker kaçağı unutulmuş gitmişti. Biz asker kaçağı olmadığımız halde bunca dayak yer işkence görürsek kim bilir onlar ne işkenceler görecektirdi. Zavalılar, şimdi sıra kendilerine geldi diye titreyip duruyorlardı. Gerçekten deliğin kapısı yine açıldı. Bu iki askerin kimliği okundu. Titreyerek dışarı çıktılar. Beş dakika sonra ildisi de döndü. Söзде onlara da birşeyler yaptıklarını göstermek istemişlerdi. Çocukların bir fiske bile yemeden döndüğünü anladık.

rına yeni gelmiş işkence metotlarını uygulamak isteyebilirler. di. Kimbilir, belki ayıpına alındığından Çine'nin bütün horozları ötüşüp duruyor, sabahı iple çekiyordu.

Sopanın ezdiği gövdemiz yer yer sızlıyor, yorgunluktan, uykusuzluktan gözlerimiz kapandı. ğı halde yeni bir işkence seansı için çağrılmamız belki gözlerimizi rahatça yumup biraz ge-

«İstanbulu Fehmi'yle diye seslendi. Fehmi Osman'la ikimin arasından kalkarak gitti. Uzun zaman hiçbir ses işitmedik. se de üstümüzdeki kokuğu kalabalık ayak pırtılları, gidip gelişlerden bir şeyler geçtiğini anlıyorduk. Aradan yarım saat geçmemişti ki, yukarıdan, falcaya yatırdığımız jandarma kokuşundan ince bir ses, işkenceye konulan bir insanın bütün ses tonlarını taşıyarak:

«Ay, ay, ay, ay, ay!» diye kulagımıza yeni bir terör dalgasıyla çarptı. Bu aralıklı olarak beş dakika sürdü. Evet, bu, zavallı

Yeni Fasıl

ANT'ın İki Yeni Kitabı

Dr. Hikmet Kıvılcımlı

V. İ. Lenin

27 Mayıs Ve
Yön Hareketi'nin
Sınıfsal Eleştirisi

Doğu'da Ulusal
Kurtuluş
Hareketleri

Yakında Çıkıyor

O günden bu güne

Çine'de yediğimiz bu sopa şöleninin üzerinden yirmi beş yıl geçmiş bulunuyor. O zamanki zavallı cellatlarımızın sadizmi hâlâ sürüp gidiyorsa kim bilir bizden sonra daha ne Çine gececi destanları yaratmışlardır. Sonradan düşündüm de bu işkence şölenini bize hazırlayan kişinin Aydın merkez jandarma komutanlığındaki yarım baykılı, iri yarı, iblis güllüğü, oldukça da sevimli jandarma bagediklisi olduğu kararına vardım. Adını sorup öğrenmedimse de önemli değil. O zaman benim yaşımda bir adamdı, belki hâlâ sağdır ve görevdedir. Bir benim sonradan bütün memleket yurtseverleri için yazdığım «Kutsal İsyan» adlı sekiz ciltlik kitabı okusun da biraz utansın. Herhalde bütün erdemlerini yitirmemişse biraz içi sızlayacak ve yüzü - çokeça kızaracaktır

Belki yarım saat bekledik. Jandarmaların sadist hevesleri bir kez kamçılanmıştı. Bir kez daha bizi alıp götürülebilir, usla-

Finans - Kapital'in dışları dökülmüş temsilcisi

Mr. Stewart Türkiye'de...

II. emperyalist savaştan sonra, yüzyıllık geleneksel sömürgeci ve emperyalist ülkeler, sömürgelemleri zorunlu bir çöküş dönemine girdiler. Soğuk savaşın gelişimi içinde İngiltere ve Fransa, Asya - Afrika ülkelerinden ellerini çektilerken, yerlerini Amerikan emperyalizmine bıraktılar, ve yeni sömürgecilik dönemi açıldı. Kapitalist ülkeler arası çekişmeler sona erdi ve dünya halklarının gelişen sosyalist devrimleri ve ulusal kurtuluş hareketleri karşısında finans kapital bütün dünya çapında gerici güçlerle kutsal ittifaklar oluşturdu. Amerikan kapitalizmi Batı Avrupa kapitalizmini kesin güdümlüne ve hegemonyasına alırken, terkolunan sömürge ve yarı sömürgelemlerde Amerikan emperyalizminin hegemonyası sağlandı. Eski sömürgecilik bir yandan kendi işbirlikçilerini başa geçirip giderken, bir yandan da her tür. W. etnik dinsel v.b. farklılıkları körükledi.

Özellikle İngiliz emperyalizmi, ardında sürekli çatışmalar, bölünmeler bıraktı. Hindistan'da Müslümanlar'la Hindu'lar; Afrika'da kabileler; Malaya federasyonunda Müslümanlar'la Çin'iler, Hintliler; Kıbrıs'ta Türkler, Rumlar; Irak'ta Kürtlerle Araplar birbirine düşürüldü. Filistin topraklarında, emperyalizmin Ortadoğudaki çıkarlarını sürdürmek, Arap halklarının gelişen anti - emperyalist savaşlarını börtmek, bir kale oluşturabilmek için de İsrail yarattı. Yunanistan'da daha 1945'lerde faşistlerle beraber, İngilizler partizan savaşını önlemeye çalıştılar. 1945'de Mısır'a karşı direkt saldırıya geçtiler. Afrika ülkelerinde eski sömürge işbirlikçi kadroları, parlamenter Filipin demokrasileri ile başa geçirildiler. Ve çekilen sömürgecilik, yerini Amerikan yardım heyetlerine, uzmanlara, askeri gözlemcilere, danışmanlara, üslere, paktlara, Amerikan silah kuvvetlerine bıraktı. Özellikle İngiliz diplomatları, Amerikan emperyalizminin ikinci elden temsilcileri durumuna düştüler... İngiliz politikası gerek Ortadoğuda, gerekse Afrika'da bir şike politikasıdır. Afrika'da, Güney Afrika ve Rodezya gibi ırkçı - faşist rejimlere görünürde karşı çıkılırken el altından bu rejimlere desteklenmektedir... Kıbrıs'ta, finans - kapitalin Ortadoğudaki menfaatlerinin korunması için ikinci bir İsrail oluşturulmağa çalışılmaktadır...

İngiliz Basın Bürosu'nun, 15 yaşından beri sosyalizmi benimsemiş olarak ilan ettiği Michael Stewart'ın getirdikleri bellidir. (İngiliz İşçi Partisi'nin emperyalizmin güdümlünde ve ne menem bir burjuva sosyalizmi savunduğunu anhyacağız). A.B.D. emperyalizminin ikinci elden temsilcileri, Ortadoğu dengesi için uzun süredir gelip gitmektedirler (geçen yıl gelen Kiesinger v.b.) Bir yandan Kıbrıs'ın emperyalizmin bir üssü haline getirilmesi, papazın yola getirilip faşist Yunan cuntasıyla işbirliğine gidilmesi oyunları tezgahlanmakta, bir yandan da Orta Doğu Devrimci Çemberi içinde Ortadoğu halklarının gelişen antiemperyalist savaşlarında Türkiye'nin İsrail aleyhtarı bir tutum almasına çalışılmaktadır. Bu dengenin sağlanması, anti - emperyalist hareketin zayıflaması için, A.B.D., sahne arkasında kalmayı tercih etmekte filo, üs, vb. gibi somut görüntüleri maskeleyerek çalışmakta, ikinci elden temsilcilerini bu denge hesapları için yollamaktadır. I. İ. Paşa gibi emperyalizmi bir zamanlar buyur eden sonra sözum ona antiemperyalist tutum takınan, şimdi işbirlikçilikte çok daha ileri adımlar atmaya amaçlayan kişiler, bu yeni denge oyunlarında rol almaya çok heveslidirler... Evet bir yandan M. Stewart'lar, senatör Javits'ler, I. İ. Paşalar, CIA ajanları, Sudan, Libya, Lübnan'daki kompolar, Yunanistan, Kıbrıs... bir yandan Ortadoğuda gelişen anti - emperyalist savaş... Güneydoğu Asya'da emperyalizmin gerici cephesi her gün bir az daha çökmeye uğrar. Ken, Ortadoğudaki gerici cephenin etrafındaki devrimci çember hergün biraz daha kenetlenmekte, sıkışmaktadır. Bütün çabalar Türkiye'ye bu gelişim karşısında yer aldırılmaktadır. Bu sökmüyecektir...

Ortadoğu Devrimci Çemberi'nin "Petrol, Üsler, Paktlar,, Sorunu

Emperyalizmin Ortadoğudaki Kalelerini Yıkalım

Emperyalizmin Dünya çapında tam bir çöküşe gittiği bu dönemde Ortadoğu, emperyalizme karşı verilen mücadelenin yoğunlaştığı yeni bir alan olarak belirlemektedir. Ortadoğu Devrimci Çemberi içinde Ortadoğu halklarının emperyalizme karşı verdikleri savaş Dünya devrimci mücadelesinin bir parçası olarak gelişmektedir. Bu konuda bundan önceki sayılarımızda yayınladığımız bilgilere daha da açıklık kazandırabilmek amacıyla aşağıda, yakında ANT YAYINLARI tarafından yayınlanacak olan Ortadoğu hakkındaki bir kitaptan parçalar sunuyoruz.

Genellikle, Arap - İsrail çatışmasının kendine özgü niteliğinden söz edilmektedir. Bu kendine özgü niteliği yadsınmaz. Ne var ki, bunun son derece ciddi yanlış anlamalara yol açacağını da gözden uzak tutmamak gerekir. Örneğin: 1967 Haziranında ve ondan sonra, antiemperyalist çizgide olduklarını öne süren bazı çevreler, çatışmayı emperyalist güçlerin bütün dünyada sürdürdükleri çok yönlü eylemlerin ortaya koyduğu sorunlardan ayrı tutmak istemişlerdir.

Ortadoğu'da sürüp giden çatışma gerçekte, çağımızın ve dünyamızın sorunlarının uygulanma alanı haline geldiği, daha evrensel bir çerçevede içinde yer almaktadır. Sürekli veriler arasında birine fazla derin olmayan bir analizle bile ulaşmak mümkündür. Bu, geçen yüzyılın sonundan bu yana, emperyalist güçlerin, bölgenin sorunlarına müdahalesidir. Bunlar daha eski tarihlerdeki kolonyalist girişimlerin yerlerini almışlardır. Esasen kadim tarihten bu yana bölgenin kontrolünü elde etmeyi amaçlayan güçlü komşular arasında çetin savaşlar hiç eksik olmamıştır.

Gerçekten de Asya, Afrika ve Avrupa kıtalarının yol kavşağında bulunan bu bölgenin coğrafi önemi, haritaya şöyle bir göz atmakla ortaya çıkmaktadır. Bölgenin bu niteliği sonucu olarak belirlenen ekonomik, politik ve stratejik önemi de esasen şimdiye kadar hiçbir şekilde yadsınılmış değildir.

Çeşitli emperyalizmlerin günlümüzdeki mücadelelerinin ardında -eski mücadelelerin farklı olarak Ortadoğu'nun bu ayrıcalıklı konumu vardır.

Ekonomik Önem: PETROL: Birinci Dünya Savaşı öncesi petrolün keşfi Ortadoğu'nun önemini daha fazla arttırmakta geçmemiştir. İkinci Dünya Savaşı izleyen yıllarda bölgedeki ülkeler birbirini ardından politik özgürlüklerini elde etmeleri ise petrolün, hemen tümünün emperyalist monopollerin kontrolleri altında bulunduğu gerçeğini ortadan kaldırmadı.

Son yıllarda Ortadoğu'daki ham petrol üretimi Dünya üretiminin %29'una ulaşmıştır. Bu önemli bir orandır. Hele bu oran emperyalist devletlerin (Kuzey Amerika, Batı Avrupa, Japonya ve Avusturalya) yaklaşık olarak bizzat kendi ulusal topraklarından elde ettikleri üretimin tümüne eşit olduğu düşünürse, önemi daha da iyi anlaşılacaktır. Bu oranın tümünde Arap topraklarından yada deniz diplerinden gelmediği sorusu ak-

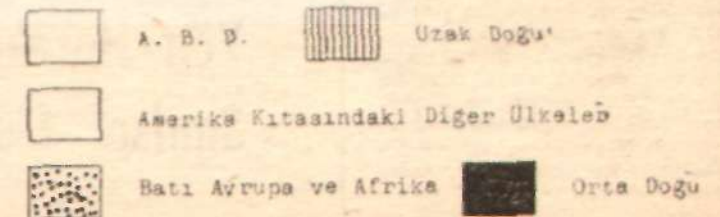
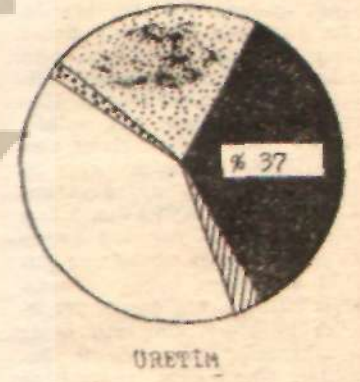
la gelebilir. Ne var ki, Arap petrolü deyince Kuzey Afrika üretimleri de anlaşılmalıdır. Kuzey Afrika 1968'den bu yana, Ortadoğu'nun Arap sayılmayan bölgelerinde çıkarılan petrol üretiminin üstünde yer almaktadır. Böylece %29 olarak önerdiğimiz oran hafif bir artış kazanacaktır. Buna karşılık Ortadoğu'da (Arap olan yada olmayan bölgeler) üretilen ham petrole Kuzey Afrika'nın üretimi de eklersek, Dünya üretiminin %37'sine tekabül eden bir oran elde etmiş olacağız.

Bu bölgedeki ham petrol üretimini Sosyalist devletlerin üretimi dışında kalan kapitalist sistem altındaki bölgelerle kıyasladığımızda, Ortadoğu için %34,4, Arap Dünyası için %35,9, Ortadoğu-Kuzey Afrika'nın tümü için de %44,7 rakamları bulunacaktır. Ortadoğu petrolünün, kapitalist sistem içindeki emperyalist devletlerin ulusal üretimleri hariç olmak üzere payı nedir sorusunun cevabı ise şöyledir: %54,1 Ortadoğu, %56,6 Arap dünyası, %70,5 Ortadoğu ve Kuzey Afrika'nın tümü. Demek ki, tekelci sermayelerin Üçüncü Dünya ülkelerinden elde ettikleri ham petrolün yarısı Ortadoğu'dan gelmektedir...

Bununla birlikte, Ortadoğu'nun ham petrol üretimindeki yeri, tek başına, bölgenin önemidir. Ortadoğu rezerv olarak

Dünyanın en zengin petrol bölgesidir. 1967'de Ortadoğu'daki tesbit edilmiş rezervlerin, tesbit edilmiş Dünya rezervlerinin %60,2'sine tekabül ettiği hesaplanmıştır. Libya ve Cezayir ile birlikte bu oran %69'dur...

Emperyalist tekelci sermayelerin Üçüncü Dünya ülkelerinin tümünde şu yada bu biçimde kontrolleri altında tuttukları petrol rezervlerinin her dört tonundan üçü Ortadoğu'da bulunmaktadır. Rakamlar yorum getirmeyecek kadar açıktır. Ama dahası vardır. Ortadoğu petrolünün maliyeti ucuzdur. Maliyet düşüklüğü sadece yerel yasalardan yada el emeğinin ucuzluğundan gelmemektedir. Tabii şartların elverişli olması da, maliyeti geniş ölçüde etkilemektedir. Delinen her metreye göre randıman ortalaması 587m³ rezerve tekabül etmektedir. Bu oran Venezuela'da 35, Birleşik Amerika'da 10'dur. Kuyu başına günlük randıman ortalaması kapitalist sistemde 3,55 Birleşik Amerika'da 1,66 tona karşılık Ortadoğu'da 605 tondur. Üretime yatırılan sermayenin kâr oranı, böylece Ortadoğu'da son derece yüksek düzeylere ulaşmaktadır. Bu oran Venezuela'daki %20'ye karşılık Suudi Arabistan'da %61, Irak'ta %62, İran'da %71'dir. Tekelci sermaye için bu hatırı sayılır bir etatlı kâr kaynağıdır. Birleşik Amerika'ya aktarılan kârların

ORTADOĞU'DA VE DÜNYADA PETROL DURUMU
— Emperyalizmin çıkarlarının tablosu —

Şihte birinin nasıl Ortadoğu'dan geldiği böylece daha iyi anlaşılabilir. 1967 yılında Ortadoğu'da faaliyet gösteren yabancı tekellerin kârlarının 3 milyar doları bulunduğu hesaplanmıştır.

Stratejik Önem: PAKTLAR US'LER.

Ortadoğu'nun petrol zenginlikleri ona, birinci planda stratejik önem verilmesi için yeterlidir. Bununla birlikte buna ek bir başka nedeni de küçümsememek gerekir: Bu, Sovyetlerin Birliği ile öteki Sosyalist ülkelerinin bu bölgeye uzak olmayışlarıdır. Böylece Ortadoğu da emperyalistlerce Dünya Ölçüsündeki «topyeğin stratejik» endişeleri çerçevesinde bulunmaktadır.

Güney Doğu Asya (S.E.A.T.O) ve NATO'ya bağlı CENTO Paketi, Sovyetler Birliği ve Sosyalist ülkeler çerçevesindeki saldırı kuşağını tamamlamaktadır. Paktiler aynı zamanda bölge halklarına karşı da kullanılabilir niteliktedir. Örneğin, 1954-1958 döneminde Suriye bir çok kez paktların baskısına hedef olmuştur. CENTO Paktilerinde Birleşik Amerika ve İngiltere'nin (resmen gözlemci) vesayetinde Türkiye (NATO'nun da üyesidir), Pakistan (SEATO'nun üyesidir) ve İran yer almaktadır.

Paktların hiçbirinde Arap ülkelerinin yer almadığını görüyoruz. Ne varki Birleşik Amerika, Libya'da 1967 Haziranından önce yabancı ülkelerdeki üslerin en önemlisi sayılan Wheelus Field askeri üsünü ellerinde bulundurmaktadır. (Bu üs şimdi kaldırılmaktadır.) Birleşik Devletler, ayrıca Suudi Arabistan'da da üsler sahiptir. Amerika bu üsler aracılığıyla Mısır'ın desteklediği Yemen Cumhuriyetine karşı sürdürdüğü savaşta kralçılara askeri yardım yapıyordu. Birleşik Amerika, Türkiye'de İzmir ve Eskişehir'deki NATO ortak üsleri yanı sıra Adana ve İncirlik üslerinin de sahibiydi. 1967 Nisanında CIA ile birlikte hazırlanan

Liberalizm kendini çeşitli biçimlerde ortaya koyar.

Bir insanın yanlışlıklara düştüğü açıkça ortadayken aradaki dostluk ve anlayış hatırı için işleri olurlarına bırakmak ve karşınızdaki kişi eski bir tanıdık, komşu, sıra arkadaşı, yakın bir dost, sevdiğimiz kadın, iş tanıyıcı ya da vaktiyle birlikte çalıştığımız biri diye prensipleri içeren tartışmalardan kaçınmak. Hiç olmazsa, aradaki iyi ilişkiler bozulmasını diye sorunu bütünüyle ele alıp olanca açıklığıyla konuşmak yerine üstünkörü dokunup geçmek. Sonuç olarak hem ürğüte hem de kişinin kendine zararı dokunan bu tutum liberalizm çeşitlerinden biridir.

Önerilerini açık ve aktif bir şekilde örgüte bildirmek yerine, kişisel ve özel sohbetlerde sorumsuz eleştirilerde bulunmak. Toplantılarda ya da kişilerin yüzlerine karşı hiçbir şey dememek, buna karşın arkadan konuşmak. Toplu yaşamın prensiplerine saygı göstermeksiz, kendi kaygılarını sürdürmek. İkinci biçim budur.

Kendine kişisel olarak dokunmayan şeyleri olurlarına bırakmak. Yanlışların ne olduğunu gayet iyi bildiği halde bunlar hakkında mümkün olduğu kadar az konuşmak, kendini emniyette tutmak, bütün amaçları kabahati üstünden atmak olmak. Bu üçüncü biçimdir.

Kendi düşüncülerinden gurur duyup, komutlara kulak asmamak. Örgütün

faşist darbe Yunanistan'da Birleşik Amerika'nın durumunu güçlendirmişti.

Amerika'nın Akdeniz'deki başlıca dayanağı VI. Filodur. İtalya'da Napoli yakınında Gaeta'ya yerleşmiştir. VI. Filo altmış ağkın savaş gemisinden, 200 uçak, 25.000 kişi ve 1500-2000 deniz piyadesinden kuruludur. Sürekli bir biçimde hareket halinde olan Filo'nun NATO üyesi ülkelerde ikmal noktaları mevcuttur. İtalya, Yunanistan (Girit'te Suda) ve Türkiye'de İzmir bunlar arasındadır. Ayrıca VI. Filo, 1969 Martında Amerika ile olan anlaşmayı yenilemeyi prensip olarak kabul eden İspanya, Malta, ve Kıbrıs'ta da (İngiliz üsleri) ikmal noktalarına sahip bulunmaktadır. VI. Filo'nun ziyaretlerine limanları kapalı olan ülkeler arasında sadece Mısır, Cezaire ve Suriye'nin bulunduğu dikkati çekelim. 1967 Mayısına kadar en sık ziyaret edilen ülke Lübnan'dır. VI. Filo'nun Ortadoğu'ya müdahaleleri eksik olmamıştır. 1958 Temmuz Irak devriminden sonra ve Lübnan iç savaşı arasındaki müdahaleler hemen aklımıza gelen örnekler arasındadır. VI. Filo, 1967 krizi öncesi de Lübnan'a başvurarak «süreklili ziyaret» izni talep etmiştir. Ancak Lübnan hükümeti, ülkedeki demokratların baskısı ile bu izni vermektен çekinmiştir. Mısır'ın 22 Mayıs 1967'de kapattığı Tiran Boğazını kanalından yararlanmalarını desteklerinin elde edilmesiyse ki bu destek sağlanamamıştır. İngiliz birliklerinin de yardımıyla zorlamak

da yine VI. Filo'nun görevi olacaktı.

İngilizler, Akdeniz'deki üslerinin yanı sıra (Cebelitarık, Malta 1969 Nisanında terkedilmiştir) CENTO'ya bağlı nedeniyle, sınırlı bir kolonyalizmle yönettikleri Arap yarımadası emirliklerinden biri olan Bahreyn'de Amerika ile ortaklaşa, her türlü silah kullanılmasına elverişli bir üsler şebekesini de ellerinde tutuyorlardı. 1967 Haziranında Kızıl Deniz'in girişindeki Aden üsü bu ortaklığın hizmetinde idi.

İsrail de bu ortaklığın içindeydi. Yahudi devleti, NATO'nun resmi üyesi olmamakta birlikte silahlarını ve askeri eğitimini bu kuruluşlardan sağlıyordu. Fransa, sonra İngiltere bu konuda uzun süre Yahudi devletine aracı olmuşlardı. İsrail'in 1952'den bu yana gizli bir askeri antlaşma ile bağlı bulunduğu (ki bu anlaşma 1961 Eylülünde açıklanmıştır) Federal Almanya da Birleşik Amerika hesabına bu araçları kervanına katılmakta gecikmemiştir. 1965'de Federal Almanya ile Arap Devletleri arasında patlak veren diplomatik krizden sonra Yahudi Devletine yapılan bu yardımı doğrudan doğruya, bizzat Amerika deruhte etmiştir. Almanya, İsrail subaylarını yetiştirmekle görevlendirilmiştir. Bonn ve Paris hükümetlerinin, Amerika'nın bu konudaki muhafetlerine rağmen, Necef Çölünde, Dimora'daki atom araştırmaları için İsrail'e yardım ettikleri kesindir. İsrail yöneticileri emperyalistleri bütün saldırılarında desteklemişlerdir. Fransa'nın Vietnam'da ve Cezaire'de sürdürdüğü sömürge savaşları bu tutumunun örnekleri arasındadır. İsrail bugün de Amerika'nın Vietnam halkına karşı sürdürdüğü savan baş destekçisidir. Yahudi Devleti, 1956 Süveyş kanalı'nın millileştirilmesini önlemek amacıyla, ortaklaşa tezgahlanan müdahalede parsa toplamak istahiyile, bahane hazırlayarak, Mısır'a karşı İngiliz ve Fransız kuvvetlerinin safında yer almıştır. Emperyalistler Yahudi devletini bir kez daha bu tür işlerinde kullanmaya hazırıldılar.

Ortadoğu'nun ekonomik ve stratejik önemi nedeniyle, emperyalistlerin kompo ve entrikaları için özel yeri vardı. Emperyalistler bazen tuzak kurarak, bazen sert, bazen dolaysız, bazen de dolaylı, çeşitli biçimlerde hareket ediyorlardı. Bu entrikalar ve komplolar bir bakıma sürekli idiler.

Mao Liberalizm üstüne Konuşuyor

kendisine karşı özel davranışlarda bulunmasını istemek ama onun disiplini altına girmeyi reddetmek. Bu dördüncü biçimdir.

Birliği sağlamak, geliştirmek ve başlanan işi sonuca ulaştırmak için yanlış inançlara karşı tartışma ve savaşmaya gireceği yerde kişisel hücumlarda bulunmak, olur olmaz şekilde anlaşmazlıklar çıkarmak, kin güdüp intikam sevdasına kapılmak. Bu beşinci biçimdir.

Yanlış fikirler söylenirken derhal karşı çıkmamak. Hatta karşı-devrimci sözler duyup gerekli işlemler bulunmamak, hiçbir şey önemsenmesine sakın sessiz dinlemek. Bu altıncı biçimdir.

Kitlelerin arasında olduğu zaman bile propaganda yapmamak, toplantılarda konuşmamak, aralarında soruşturmalarla bulunarak onlara neyin doğru neyin yanlış ve bunun neden böyle olduğunu anlatmak yerine ilgi göstermemek, gelişmeleri için hiç bir çabada bulunmamak, Sosyalist olduğunu unutup sıradan biriyim gibi davranmak. Bu yedinci biçimdir.

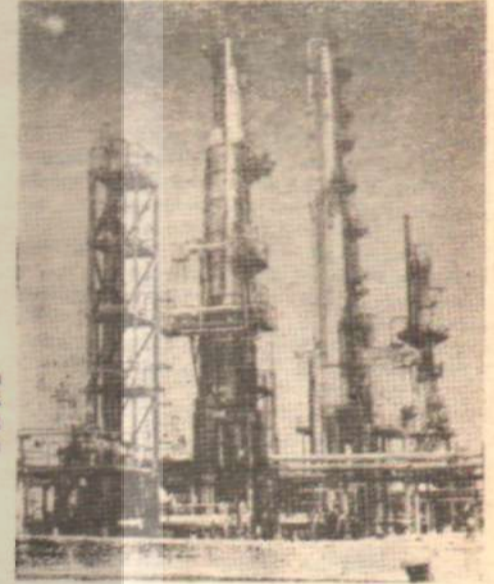
Kitlelerin çıkarına aykırı çalışmalarda bulunan birini gördüğü zaman ona karşı çıkmamak, bu yıkıcı çabayı durdurmak için elinden gelen her şeyi yapmak yerine etkisiz kalmak. Bu sekizinci biçimdir.

Belli bir amaç ve ayrıntılı planı olmaksızın gönülsüzce çalışmak, yarım yamalak diğerlerinin peşinden sürüklenmek. Bu dokuzuncu biçimdir.

Kendini, devrime büyük katkıda bulunmuş saymak, eskilerden olduğu için övünce duymak, büyük görevlerin üstesinden gelemeyeceği halde küçük işlerden kaçınmak, eylemde kaypak, teoride gevşek davranmak. Bu onuncu biçimdir.

Hatalarının farkında olmasına rağmen bunları düzeltmek için hiç bir gayrette bulunmamak. Kendine karşı liberal davranmak. Bu onbirinci biçimdir.

Mao Tse-Tung
(Selected Works)
Cilt II, Sayfa 31-32
Çeviren: F. SİPAHI

Emperyalizmin ekonomik kaleleri olan petrol rafinerileri

Ortadoğu'da yeni saldırı

Geçtiğimiz hafta içinde emperyalizmin Ortadoğu'daki temsilcisi sionizmin uçakları Mısır'a bir akın yaparak, El Bekir köyündeki bir ilkokulu bombalamış ve çok sayıda çocuğu öldürmüşlerdir. Bu katliamdan sonra Mısır yetkililerinin yaptığı konuşmaları reddeden İsraililer Mısır'lıların gösterdiği belgelerden sonra susmak zorunda kalmışlardır.

Bir görgü tanığına ifadesine göre sionizmin 2 uçağı okul üstünde uçarak, 5 bomba ve 2 roket atmışlardır. Bilindiği gibi İsraililerin kullandığı uçaklar savaşçı ve gerici Amerikalıların verdiği uçaklardır.

Yetkililerin bildirdiğine göre sionistlerin bu katliamında 30 çocuk ölmüş, 100 çocuk da yaralanmıştır. Yaralı çocukların çoğu ağır yaralıdır. Yaralardan İsraililerin napalm bombası kullandıklarını iddia eden Mısır'lılar, yabancı gazete muhabirlerine katliamın geride bıraktıkları göstermektedirler.

Bu İsraililerin ne ilk katliamıdır, ne de son olacaktır. İsraililer emperyalist Amerika ile daha modern uçak alma pazarlığına girişmişlerdir. İsraililer hava kuvvetleri olarak kendilerini çok kuvvetli hissetmektedir.

ler ve Arap halklarına karşı sürdürdükleri psikolojik mücadelerde bu hususu sürekli olarak kullanmaktadırlar.

Nitekim İsraililer sürekli hava akınları yaparak bu psikolojik havayı sürdürmek istemektedirler. İsraililer iki hafta önce bir baskın daha yaparak, bir fabrikada çalışan 70 işçiyi öldürmüşlerdir.

Gerçekte bütün bunlar Dünya Ölçüsünde tam bir çöküşe doğru gitmekte olan ve çöküşünün hız oranında maceracı olan emperyalizmin son planlarının ürünüdür. Emperyalizm Ortadoğu'da kalmak için her yolu denemektedir. Bu yolda Ortadoğu halklarını bölmüş ve birbirine düşman tutabilmek için de İsrail'i kullanmaktadır. İsrail gerici Amerikan emperyalizmin bir kolu olarak Ortadoğu'da Amerikadan da sağladığı bütün güçlerle Arap halklarına karşı saldırıya girişmekte, halkları boğazlamaktadır.

Saldırgan ve savaşçı emperyalizm ve ona bağlı bütün unsurların her türlü çabaları boşa gidecek ve Ortadoğu halkları Ortadoğu Devrimci Çemberi içinde emperyalizmi kendine bağlı unsurlarla birlikte yok edecektir.

Ortadoğu'da emperyalizme karşı silahlı savaş veren Filistin gerillacıları

ant yayınları sunar

En Yetkili Belgeler Konuşuyor

Devrim açısından
Köy Enstitüleri
ve Tonguç

Engin Tonguç

Türkiye'de cumhuriyet döneminin en büyük hareketlerinden biri hiç şüphesiz, «köy enstitüleri» denemesidir. CHP döneminde kurulup CHP döneminde filen yıkılan köy enstitüleri başından beri tutucu çevrelerin şiddetli saldırılarına uğramış, özellikle son yıllarda sol çevrelerde de bu denemelerin devrim açısından yerinin ve niteliğinin ne olduğu tartışılmağa başlanmıştır. Köy enstitüleri ve bu enstitülerin kurucusu İsmail Hakkı Tonguç üzerine en belgesel bilgileri verebilecek kişi, hiç şüphesiz, İsmail Hakkı Tonguç'un özel arşivini değerlendirmek olanına da sahip bulunan oğlu Engin Tonguç'tur. Yazar bu kitabında, köy enstitülerinin kuruluş ve yıkılış ortamını, Tonguç'un CHP ve İnönü ile ilişkilerinin içyüzünü, köy enstitüleri üzerine oynanan oyunları belgelerle açıkladıktan sonra Tonguç'a ve enstitülere sağ'dan ve sol'dan gelen eleştirileri kendi görüşlerine göre cevaplandırmaktadır. Ofset baskılı lüks krom kapak içinde 664 sayfa, 20 liradır.

ANT'ın Diğer Belgesel Kitapları

- KEMALİST DEVRİM İDEOLOJİSİ, Emin Türk Eliçia, 15 Lira
- SOSYAL DEVRİMLER, ULUSAL SAVAŞLAR, Nehru'dan Indra Gandhi'ye hapsedane mektupları, 13 Lira.
- OSMANLILARIN YARI SÖMÜRGE OLUŞU, Tevfik Çavdar, 7,5 Lira
- GİZLİ BELGELERLE BARIŞ GÖRÜLLÜLERİ, Müslim Özbalkan, 10 Lira
- PENTAGONİZM, Juan Bosch, 5 Lira
- GERİ BIRAKTIRILMIŞ TÜRKİYE, Dr. Sedat Özkol 5 Lira.
- HILAFET VE ÜMMETÇİLİK SORUNU, Mehmet Emin Bozarslan, 12,5 Lira
- OSMANLI TOPLUM YAPISI, Dr. Muzaffer Sencer, 10 Lira.
- ZAPATA, Robert P. Millon, 5 Lira
- MAVİ GÖZLÜ DEV (Nazım Hikmet ve sanatı) Zekeriya Sertel, 10 Lira.
- DİNLE YANKEE, Wright Mills, 10 Lira
- TÜRKİYE'DE İLERİCİ AKIMLAR Yıldız Sertel, 15 Lira
- ÇİZGİLİ DÜNYA Ferruh Doğan, 5 Lira
- MİLLİ KURTULUŞ CEPHESİ Douglas Bravo, 5 Lira
- DÜZENİN YABANCIlaşMASI İsmail Küçükkömer, 7,5 Lira
- ANARŞİZM Duclos Cohn Bendit 7,5 Lira
- ROMAN GİBİ Sabiha Sertel, 15 Lira
- SİYAH İKTİDAR Tokely Carmichael 7,5 Lira
- YAŞANTIM Yevtuçenko, 5 Lira
- NAZİM HİKMETİN POLEMİKLERİ Kemal Sülker, 7,5 Lira.
- SABAHATTİN ALİ DOSYASI Kemal Sülker, 7,5 Lira
- GERİLLA NEDİR Alberto Bayo, 5 Lira.
- SAVAŞ ANLARI (3. Baskı) Che Guevara, 10 Lira
- LİDERLER DİYOR KI, Abdî İpekçi, 10 Lira
- MARKSİZMİN TEMEL KİTABI (Toplatıldı) Emile Burns,
- GERİLLA GÜNLÜĞÜ (Toplatıldı) Che Guevara 10 Lira

Genel Dağıtım: ANT YAYINLARI P.K. 701 — İstanbul
İstanbul Dağıtım: GE.DA
Ankara Dağıtım: Aydın Kitabevi
Ege Dağıtım: DATİC

Açlık ve ölümün kol gezdiği Doğudan gelen sese kulak verelim!

Yüsel FEYZİOĞLU

ŞÖREGEL Bölgesi Kars'ın zengin bölgelerindedir. Kars'ın buğday ambarlığını yapar.

Şöregel'de Kürekdere Köyü var, binlerce yoksul köylerimizden biri. İşte karşında AP Kars Milletvekili Latif Akülzüm'ün yegeni olan Köy Muhtarı ile azaların biri Ağammet var.

Önce Muhtara soruyorum.
— Köyünüzde kıtlığın etkisi ne oldu? Ziyamız oldu mu?

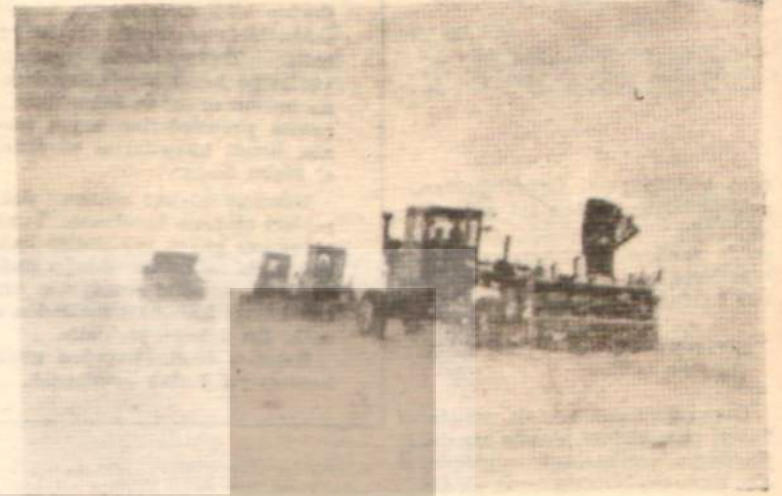
— Büyükbaş hayvanlarımızdan (inek-öküz-tosun-manda) yarısı üçte bir, dörtte bir fiyatına satıldı. Üçbin'in üstündeydi hepsi. Geriye kalanın ise 500 kadarı etçi yenilmemesine öldü. 580 atımız vardı, satılan hiç olmadı, alıcı bulamadı. Çoğusu zaten doğanın kucığına bırakıldı. 393'ü öldü. Gerisi de alıyor. Bir yasadaki danaların yüzde 70'i öldü.

Sağ kalan ineklerimizin çoğusu ise kıtlığın etkisi ile gebe kalmadılar. Buğusunu alamadılar. Zayıf düştüler. Gebe olanlar ise, ya doğururken zayıflıktan ölüyorlar. Ya da doğurma zamanı gelmeden danayı ölü doğuruyorlar.

Koyunlarımız üçbindi. Bunun yüzde sekseni düşük fiyata satıldı. Geri kalanlar da kuzularını ölü doğuruyorlar.

Hayvanlarımızın durumu bu.
— Ya insanların durumu nasıl?

— Valla onu sormasın daha iyi ederdim. Ama söyleyim. Köyümüz 160 hanedir. 1400 baş külfetimiz (nüfus) var. Daha şimdiki kadar insan yiyeceği olarak bütün köyümüze 3160 kilo buğday verildi (31.3.1970). Burada Devlet babanın verdiği bu

KARSTA YOL İŞÇİLERİ KAR TEMİZLİYOR

— Kışta kıyamette unutulmuş, insanlar —

buğdayı en acil ihtiyaç sabibi olan 57 her haneden 1.2 külfete 40'ar kilo dağıtmak için liste hazırladım. Buğdayı alıp getirince öteki köylülerde üstüme hücum ettiler «bizde acız» diye inim inim iniyorlardı. Baktım iş kötü. Vermesem büyük kötülükler çıkacak. Cam korkusundan herkesten 5-10 kilo kilo keserek ötekilerine de dağıttım. Hepsinin elinde çuvalar motora hücum ettiler. Aklıma gelseydi sizler çağırırdım. Görülecek şeydi. Vurgundan mal kaçırır gibiydikler. Resimlerini çekerdim. Ama aklıma gelmedi.

Şu anda kimsede yiyecek yok. Diğer yiyecek maddelerinin hiç biri yok.

— Peki ne yiyorlar?

— Günlüğüne köyümüzün bakkallarından borçlanarak alıyorlar. Bakkallarımız da Kars'

taki tüccarlara borçlanıyorlar. Tabi herşey iki-üç fiatına.

— Peki dükkancılar sürekli borç veriyorlar mı?

— Dükkancılar Devlet'in verdiği yardıma güvenerek bir süre verdiler. Sonra Devlet, köyümüzün sadece 50 hanesine -o da malı olanlara yem parası verdi. 1000'er lira-Gerisi alamadı. Dükkancılar da şimdi vermiyorlar.

— Peki ne yiyecekler?

Muhtar düşünüyor. Bir yanıt bulamıyor «Allah kerimdir de, mekten başka.

— Tohumluğunuz var mı? Al ye sorumu yeniliyorum.

— 160 haneden sadece 5 hanenin yarım yamalak tohumluğu var, gerisi yok. Devlet baba köyümüze 5800 kilo buğday teval etmiştir. Bu ancak üç evin tohumluk ihtiyacıdır. Nadaslarımızın hepsi karala kalacak.

Ben köyün zengini olduğuma halde tohumluğum yok. Gerisi ne yapalım? Hiçbiri tarla ekemiycek, gelecek yıla bundan daha korkunç durum hasıl olacağı gibi, devlet borçlarımızı da birim ödüyemeyeceyik.

Sorularımı köyün azası Ağammete yöneltiyorum.

— Kaç nüfusunuz var?

— On. Sekizi çocuk. En büyüğü 18 yaşında.

— İşiniz var mı?

— 15 dekar arazisi olanın ne iş olur? Zaten ona ektiğimizde bilmiyor. İş aradığımız zaman, diploma, gençlik istiyorlar. O da bizde yok.

— Kaç lira devlet yardımı aldın?

— Hayvan yem parası olarak 1150 lira aldım. Yardım değil bu. 9 ay sonra yüzde 9 faizle geri ödüyeceğiz.

YENİGÜN

Devrimci Yazarlar Yenigün'de

Adalet AĞAOĞLU • Dursun AKÇAM • Erdoğan ALKAN
• Osman AKOL • Hürrem ARMAN • Behzat AY • Aydın AYDEMİR • Halil AYTEKİN • M. Nuri AYVALI • Nazım BAYATA • Mustafa ÇEVEN • Yavuz ERKOÇAK • Feyzullah ERTUĞRUL • Budak GENÇ • OSMAN • İsmail GENÇTÜRK • Muzaffer GÖKBAYRAK • Ceyhan Atuf KANSU • Veli KASIMOĞLU • Osman Nuri KOÇTÜRK • Hamdi KÖNÜR • Cevdet KUDRET • M. KUTLAY • Tevfik YILMAZ • Mahmut MAKAL • Uğur MUMCU • Abdullah NEFES • Ömer NİDA • Mustafa ÖZ • Hilmi ÖZGEN • AH PUS. KÜLLÜOĞLU • Tahsin SARAÇ • Oya SENCER • Adil GÜL VAHAPOĞLU • Şiar YALÇIN • Kemal YAZGAN İŞÇİ — KÖYLÜ — ÖĞRETMEN — GENÇLİK SORUN. LARINA SAYFALAR AYIRAN TEK GAZETE: YENİGÜN

HAKSIZIN • YANLIŞIN • KÖTÜNÜN • ÇİRKİN. LİKLERİN KESİNLİKLE KARŞILINDA OLAN GAZETE: YENİGÜN
YENİGÜN — ANKARANIN EN ÇOK OKUNAN GAZETESİDİR
YENİGÜN — SABAHLARI ÇIKAR
YENİGÜN — SADECE 25 KURUŞTUR.
YENİGÜN GAZETESİ
Rüzgarlı Sokak/Ankara

DEVRİMCİLERİN
GÜNLÜK
GAZETESİ:
YENİGÜN
Ant Der: 711

Dr. Çetin YETKİN

Siyasal İktidara karşı

Direnme ve Devrim

Yeni çıktı - 6 lira
TOPLUM YAYINEVİ
P.K. 176 - ANKARA

Ant Der: 712

SEÇME ESERLER (Birinci Cilt - Birinci Kitap), Mao Tse-Tung, Türkçesi: Feridun Nefer, Ser Yayınları, 152 sayfa, 8 Lira — Türkiye'de son zamanlarda özellikle teorik tartışmalarda en çok kaynaklanan devrimcilerden biri, Çin Lideri Mao Tse-Tung'tur. Ser Yayınları, Mao'nun elde bulunan bütün eserlerini Türkiye halklarına sunmak üzere bir dizi yayıma başlamıştır. Bilindiği gibi, Mao'nun önemli yazıları «Selected Works - Seçme Eserleri» adı altında ve çeşitli dillerde dört büyük cilt halinde yayımlanmıştır. Son olarak yayımlanan «Military Writings» (Askerî Yazılar) Seçme Eserleri'nin içinden derlenmiştir. Ser Yayınları, Mao'nun dört ciltlik külliyatını onbeş kitaba yakın bir dizi halinde yayımlayacaktır. Birinci kitapta, Çin toplumunda sınıfların tahlili, Hunan'daki Köylü hareketi Soruşturması Üzerine Rapor, Kızıl Siyasal İktidar Çin'de Nasıl Yaşayabilir, Ching kang Dağlarındaki Mücadele, Parti İçindeki Yanlış Düşüncelerin Düzeltilmesi Üzerine, Tek Bir Kuvvetin Büyük Bir Yangını Başlatabilir bölümleri yer almaktadır.

EKONOMİ POLİTİĞİN ELEŞTİRİLMESİNE KATKI, Karl Marx, Türkçesi: Orhan Suda, Öncü Kitabevi, 276 sayfa, 12,5 Lira — Bilimsel sosyalizmin temel taşı

olan ekonomi politığın eleştirilmesi, Karl Marx'ın hemen hemen bütün hayatı boyunca başlıca uğraşlarından biri haline gelmiş ve araştırmalarının ana teması olmuştur. 15 yıllık bir çalışmanın ürünü olan bu eserde Marx, ilk defa paranın sermayeye döndüğünü incelemektedir. Bu kısım, ancak Kapital'in birinci kitabı yayımlandıktan sonra tekrar ele alınmıştır. Marx, bu eserde, kapitalist üretim tarzının doğuşu hakkında yeni bilgileri vermektedir. Ne Marx'ın, ne de Engels'in hiçbir eserinde bulunmayan formülleri ihtiva eden eser, Hegel'inkine çok yakın felsefi bir üslupla kaleme alınmış olup, bizzat sermaye kavramından hareket edilerek, sermayenin çeşitli belirlenimleri ortaya konmaktadır.

SIYASAL İKTİDARA KARŞI DİRENME VE DEVRİM, Dr. Çetin Yetkin, Toplum Yayınevi, 120 sayfa, 6 Lira — Daha önce «Kaba Kuvvet Felsefesinin Doğuşu ve Gelişimi» adlı değerli bir inceleme yazmış olan genç bilimadamı Dr. Yetkin bu eserde de, genel olarak direnme ve devrim kavramları üzerine bilgi verdikten sonra, tarihte kuramsal gelişimi incelemekte, marksist devrim anlayışını üzerine genel açıklamalar yapmakta, marksist açıdan devlet ve ekonomik sömürü, devrimin genel koşulu, devrimde iradi etken, devrimin gerçek amacı üzerinde durmaktadır. Eser, sonuç olarak, gerek kuram ve gerekse uygulama alanında direnmenin, devrimin, gerçekte soyut bir kavram olan devlete değil, fakat devletin arkasında bulunan egemen sınıfa yöneltildiğini ortaya koymaktadır.

Açığın ve ölümün kol gezdiği Doğu'da bir köylü, ölen atının başında.

6 ayda bundan başka elle ne para geçti mi?

— Bundan başka evime tek kuruş bile girmedi.

Değişik bir soru yöneltiyorum:

— Süleyman Demirel'in kardeşleri gazetelerin yazdığına göre bankalardan 26 milyon lira kredi almışlar. Kardeşi Şevket'in açıkladığına göre 19 milyon almışlar. Sen bu işe ne dersin?

Ağammet bunu duyunca şaşırıldı kaldı. Ağzında bir iki kere «26 milyon 19 milyon... milyon... milyona» diye geveledikten sonra:

— Eğer bu doğruysa büyük adaletsizliktir. O bir Başbakan olarak kardeşlerini düşünmüyor demektir. Ben ise 10 nüfus açlık çekiyorum. Bu dediğini baştan bilseydim köye verilen 3160 kilo buğdayın, ne eder eder bir tonunu alırdım. Dağıtırmazdım köylüye. O başbakandır. Ben de köy azası.

— Bana bak Ağammet, dedim. Bu adaletsizlik değil, açık, işsizlik gırtlığa çıkmışken, yarıklarına, dostlarına çıkar sağlamak adildir. NAMUSSUZLUK. TUR.

Ağammet başını göğsüne indirdi. «Halunuz neolacak» dedi. Kara kara düşüncelere daldı.

Soruyu yeniledim:
— «Ne kadar ununuz var?»
— Dün 70 kilo komşumuzdan aldım. Harmana iki kuzuya.
— Demek ki komşunuzda varmış.

— Hayır, dedi Almanya'dan amcası oğlu geldi. Ondan para alarak 20 torba un getirdi. Harmana iki kuzuya komşuya dağıttı.

Yaza iki kuzu ikiyüz lira eder. Yani unun kilosu 290 kuruş. Kuzusu olmayanlar ne yapacak. Orası «olallaha kalmış».

— 70 kilo size ne kadar yeter?
— Çok gitse on gün. Çünkü katacak sudan başka hiç bir şey yok.

— Ondan sonra ne yapacağız?

Durdu. Düşündü. Elini kulağının dibine koydu.. Kahn tüdünlü çaktı bıraktı.

— Ondan sonra da, dedi, madımak, kuşekmeği, yemlik çıkarıyor. Onların çorbası var.

Yani halk on-onbeş gün sonra, otlar çıkar çıkmaz, ot yemeğe başlayacaklar.

— Peki ondan sonra, dedim tekrar.

— Eğer bulabilirsem, allah bir kapı açarsa 15 teneke buğday ekip (200 kilo) onu bekliyeceğim. Bir de yarıya bir tarla kiralyabilirim 30 teneke (360 kilo) arpa ekeceğim.

— Ya bulamazsan, allah bir kapı açmazsa? diye tekrar so-

rumu yenileyip onu iyicene bulmadım.

Daha değişik bir soru sordum:
— Kurtuluş için hangi yolu öneriyorsun?

Hiç düşünmeden:

— Ölümlü, dedi.

Yüzüne pel pel baktım.

— Samimî söylüyorsun, Ölümlü, dedi tekrar. Ölüp kurtulmak tek çıkar yol.

Öfkesi kabarık çaktı gittiler. Kıyın doğuda yol işçilerinin sırtına zoru bir ig biner. Kar dağları ile amansız savaş halindedirler. Bu savaş cephedeki savaştan daha da zorludur. Günlerce haftalarca o korkunç fırtınalarda dağdan inmemek, kara sapsanmak, yuvarlanmak, karın altında kalmak, ölmek olağan şeylerdendir.

Kıyın bu yol işçilerinin aile hayatı yok gibidir. Herkes rahat rahat karlarının koynunda yatarken, onlar makinalarının bağindedir. Kar dağları ile ce-belleşirler sabahlara kadar. He-le hava fırtınalı giderse işleri daha bir çetinleşir. Onlar yolu açtıkça fırtına geri kapatar. Bırakıp da geri dönemezler. Evlerine gidecek insanlar, posta, insanların yaşamam kusaca, onla-

rı iyi savaşmasına bağlıdır. Yoksa tüketim maddeleri ulaşmaz insanlara. Makinalarının başında makinalar gibi çalışırlar. Geçen yıl Ardahan - Posof yolunun açılması için kırkiki bin liraklık yakıt harcanmış, işçiler günlerce yollarda kalmışlar, ancak un yükü iki kamyon geçirebilmişlerdir Posof'a. Bu insanlar doğal olarak yolda, dağda iken çalışmaktan değil, düşünceden kahrolurlar. Evlerinde çocuklarından gayri kimse bulunmaz çoğunlukla... Onların geçimi apayrı bir dert olur. Bir kişi de gerekirken, evlerindeki işlerini çevirsinler, çocuklarına geçirebilirler. Ama bulunamaz. Evdekiler evde kahrolur. Dağdakiler dağda. Üstelik bu zavalı kahramanlarımızın zamanında maaşlarını aldıkları da görülmemiştir. Maaş alma günleri belli değildir. nasıl oluyorsa... Gün olur onun da ahırlar, gün olur a-

yın 25'ine kadar sürüp gider. Borçlu bir taraftan sıkıştırır. Bakkal, çakkal, fırıncı bir taraftan üstlerini, kendileri yoksa, çocuklarının karlıklarını üstlerini keserler.

«Verin bakalım borcunuzu» derler. Onlarda ne edeceklerini bilemezler.

«Daha maasımızı alamadık» demekten başka ellerinden ne gelir.

Susuz . Arpaçay bölgesine bakan işçilerle konuşuyorum.

«Gazeteciyim» diyorum «Ne derdiniz varsa söyleyin. Eyleminiz nedir? İnançınız nedir?»

Çok çalışkan olan ekipbaşı Şeref yanıtlıyor beni:

«Bey» diyor «çalışıyoruz işte gördüğün gibi. Hiçbirseyden şikayetçi değiliz. Niye şikayetçi olalım ki... İşimiz var çok şükür.»

«Evet doğru» diyorum «yığınlarla işsizlerin yanında iş sehlbi olmak bile bir yerde mutlu ediyor siz. Çocuklarınızı geçin-direbildiğiniz için.»

«Tabii» diyor. «Hiç iş olmayanların durumuna bakınca bizi şükür çok iyi.»

Ekipbaşı Şeref'in kendisi de görür. Harıl harıl çalışıyor. Susuz yolu açılınca Arpaçay yolunu kontrol ediyor, Arpaçay yolu açılınca Şahnalar'ın, Akya-

ka'nın... Dönüyor Dereği yolunu, yok bilmem sabunluğun dü-zünü. Kendisi cana yakın mı yakın. Efendi... Ayaz yakını şuratinı...

İçlerinden biri benim yürümün ne olduğunu biliyor olmalı ki:

«Ağabey» diyor bir başkasını göstererek, «bu da sizdir. Sel çöder.»

Seviniyorum.

Bir akrabama bakar gibi ba-

kıyorum ona. Çelikten bir insan gibi duruyor karnımda.

Solcu dediklerini, bir yolunu bulup yalnız yakaladım.

«Arkadaş» dedim, «madem sen solcusun. Meseleyi kavramaya başlamışsın; Neden işimden atılmayı deniyorsun. Arkadaşlarımız da etkilenen gerekir. Artık siz bu hainlerin yönetmesi yetmez mi? Yaşantımızda şurada şuraya bir değişiklik olmadı. Yönetime geçen kendisine takımına han apartman yaptırdı, kendilerine gün ağladılar. Aha Süleyman Demirel'in kardeşleri. Kendilerinin açıkladıklarına göre üç senenin içinde 19 milyon lira kredi almışlar. Bizlere yarız değil mi?»

«19 milyona» deyince adamın gözleri büyüdü.

«Ne dedi «19 milyon mu?»

«Tabii» dedim.

«Bilmiyoruz abis» dedi «hiç birseyden habersiz yok. Bana solcu demelerine kanma. Gerçi ben işçi partiliyim ama, birşey okuyamıyorum.

Dinledim adamı.

«Hakkısın» dedim «ama eline geçirdiğin herşeyi okumalsın. Artık bizimki bize yetti. Kurtulmalıyız.»

Açıklama

Erbil'in geçen hafta yayımlanan yazısında yer aldığından bir örnek çıkarılmak zorunda kalmış ve bazı tashih hataları yapılmıştır. Açıklar özür dileriz.

REKLÂMLARINIZ İÇİN

BASIN İLAN KURUMU

Genel Müdürlük

Cağaloğlu, Türkocağı Caddesi No. 1 İstanbul

Telefon : 27 66 00 - 27 66 01

Teleg. Adr. : BASINKURUMU

BASIN: 60324/710

MAO TSE-TUNG
seçme eserler
BİRİNCİ KİTAP — çıktı
— ser yayınları

Ant Der: 713

ANT'a karşı sağcı ve kuyrukçu ittifak!

ANT, geçen hafta, devrimcileri hedef alan Millî Güvenlik Kurulu - Siyasal İktidar İhtilalinin ithamlarına ve terör uygulamalarına karşı mücadele eder ve sosyalistleri bu hücumlara karşı tek cephede direnmeğe çağırırken, iki ayrı yönden saldırıya uğramıştır.

Bu saldırılardan birisi, fanatik sağın temsilcisi Bugün Gazetesi'nden gelmiştir. 9 Nisan 1970 tarihli Bugün Gazetesi'nde «Son Kalesi» başlıklı yazıda Arameo'nun Türkiye hoparlörü şöyle diyor:

«Sanki Millî Güvenlik Kurulunun yüksek anayasa organlarından biri değil de, sıradan bir gayriresmî kuruluştur ve sırtta sol taifesi bu kuruluşa ağzına geleni söylemektedir. Biz bu sü-tunlarda sadece bir yazıdan parçalar alacak ve başta Türkiye Devleti'nin Cumhurbaşkanı olmak üzere Başyekül, Genelkurmay Başkanı, bazı bakanlar, kuvvet komutanları ve vazifeli diğer generallere, sol aleyhine bir temenni kararı aldıkları için reva görülen hücumların seviyesini belirteceğiz.

«Marksist ANT mecmuasının 7 Nisan tarihli 171. sayısında, gazete sahibinin imzası ile yayınlanan yazıdan bir paragraf veriyoruz. Bunu ibretle okuyunuz ve Türkiye'deki komünist sırttağının ordunun en üst makamlarına ne adı iftira ve ithamlarda bulunduğunu görünüz.»

Gazete, bundan sonra ANT'nin geçen sayısında yayımlanan «Haftanın Yorumu»ndan parçalar alarak saldırısını şöyle sona erdirmektedir:

«Marksist ANT'nin ne dediğini okudunuz. Gazete sahibinin imzası ile yayınlanan bu yazıda başta Genelkurmay Başkanı olmak üzere bütün kuvvet komutanlarının para ile satın alındığı, bir menfaate ortak edilerek solcu anarşistlerin askeri hapishanelere alınması sağlandığı iddia edilmekte, hiç fütür duymadan silahlı kuvvetlerimizden komutanlarına en ağır şekilde hakaret edilmektedir.»

Tamamen sımsal açıdan ve somut olaylara dayanarak yapılan bir eleştiriyse karşı Bugün gibi din, fazilet perdesi altında her türlü riyakarlığı, çıkar o-yunlarını hiç sıklımadan yürüten bir gazeteden bu çeşit saldırılar gelmesini, tabii ki, hiç yadırgamıyorduk.

O Bugün Gazetesi ki, hapishane

Patron veledlerinin günlük eğlencesi!

Sosyete haberlerinden:

Yeşilyurt sakinlerinin yakından tanıdığı şahane villanın sahibi olan bir kuyumcunun oğlu ile bir tül fabrikatörünün oğlu, babalarının okula gitmeleri için aldıkları arabalarla korkunç bir yarış kaktılar. 170 Kilometre hızla devam eden yarış pek çok kimsenin yüreğini hoplatmakla kalmadı. Yoldan geçen iki ameleden birinin ölümüne, diğerinin de yaralanmasına sebep oldu. Neticede asi gençler evleri ne kapandılar ve ne bir ses, ne bir ceza haberi duyulmadı bu hadiseden.

HAFTA SONU
(2.4.1970)

ne kaçını, Arameo'nun ücretli hizmetkârı Bağyazarı Mehmet Şevket Eyyi, bir ordu müdahalesi ihtimaline karşı «İhtilal Bastırma Talimatname»leri hazırlar, «İhtilal duyar duymaz her müslüman ona karşı silahlı ve moral çirenge geçecektir. Silahlı istiklal millis kuvvetleri vaziyete hakim olacaktır» diye fetvalar verir...

O Bugün Gazetesi ki, zavallı fakir fukara vatandaşlara, «Yahudiden alışveriş eden, ortakları arasında yahudi bulunana bir firmanın mamullerini kullanan kafir olur» diye geriat adına ahkâm keser, ondan sonra yahudi firmalarının çarşaf çarşaf ilanlarını basar.

İşte bu Bugün Gazetesi'nin ANT'a saldırdığı sayıya da, yeni bir riyakarlık belgesi vardır. Üçüncü sayfada Koç'un ve Anadolu otomobillerinin tam sayfaya yakın reklamı ve röportajı...

Haftızası pek zavıf olmayanlar hatırlayacaklardır ki, aynı Bugün Gazetesi daha bir süre önce Koç'u yahudilerin ortağı olmakla suçlamakta, milleti soyduğunu iddia etmekteydi. Bugün de değişen bir durum yoktur. Koç, yine yahudilerin ortağıdır. Koç Holding'in idare meclisinde Bernar Nahum ve İzak Eskinazi

İşte Mustafa Suphi'nin katilleri

İnönü aşırı solu artık iyice anlamışa benzer. Cevapları açık ve kestirme. İttifaksız devlet olmaz. Zaten bizim Amerika'dan ayrılmaklığımıza isteyenler, bir başka ittifaka girmekliğimizi isteyenlerdir. Bu başka birinin Rusya olduğu da söz götürmez.

Şimdi sıra İnönü'nün kendi sollarına bu gerçekleri inandırmasına geldi. Çünkü Ortanın Solundaki elebaşlar, aşağı yukarı muhtıra getiren kırk gencin fikrindedirler. Amerikan düşmanlığı duygusu içindedirler.

Biz İnönü Harbi sıralarında yalnız emperyalizme karşı değil, Herde o kırk gencin şimdi temsil ettiği aşırı solculuğa karşı savıyorduk. Yahya Kaptan o sıralardadır ki, İsmail Suphi (yani Mustafa Suphi olacak - ANT) ve onunla birlikte Türkiye'ye sokulan Leninçileri denizde boğmuştur. Ankara'daktir de hapiste idiler.

FALİH RİFKİ ATAY
(Dünya - 7.4.1970)

GERÇEK

iki baş be oraya karlık

Deprem bölgesinde halk-Çadır-diye feryat ededursun.

Kızılay elindeki çadırları kamp kurmak isteyenlere günlüğü 3 liradan kiraya veriyor

Hayali-Motorcular Kulübü -adına müraaat eden arkadaşımıza,Kızılay Fatih Subesi 50 çadırı, 13 günlüğüne,bedelî peşin ödenmek şartı ile 2500 liraya kiraya verdi

(GÜNAYDIN - 8.4.1970)

Müslümanlar dikkatli olun! Mason doktorlar size yahudi kanı verebilir!

Kızılay, siy

Zelzelede yaralananlara Yahudi kanı zerke edildi!

(BUGÜN - 8.4.1970)

yer almaktadır. Keza Anadolu yapa Otosan'ın idare meclisi üyelerinden biri yine Bernar Nahum'dur. Ama işin ucu da para olunca, İslam mücahidi Mehmed Şevket Eyyi, bir yandan gazetesinin manşetinde «Dikkat, felaketzedelere yahudi kanı veriliyor» şeklinde kafatasçı yaygaralar kopartmaktadır.

Böyle bir gazetenin ANT'nin «ordu düşmanlığı» ile suçlamasına sadece gülüp geçmek lazımdır.

Ne yazık ki, ANT'nin ordu konusundaki tutumuna bir başka saldırı, sol cepheden gelmiştir. Türk Solu, ANT için «...Özellikle asker - sivil aydın zümreye karşı takındığı düşmanca tutumla, gücübirligi ve Millî Cephe bozgunculuğunun başını çekmiştir.» demekte, bir başka paragrafta ise şunları yazmaktadır: «...hiç şüphesiz ANT Der. gisi'nin eski alışkanlığı olan millî cephe ve gücübirligi bozgunculuğunu aynen devam ettirmesi, asker - sivil aydın zümreye ve küçük burjuva devrimcilerine karşı düşmanca bir tutum takınması gelmektedir.»

Nedir bu asker - sivil aydın zümreye karşı takınılan düşmanca tutum? Nedir bu «Millî Cephe Bozgunculuğu?»

Nedir ANT'nin, Türk Solu ile Bugün'ü aynı saldırıda birleştiren günahı?

Çünkü ANT, «asker-sivil aydın zümrenin» tutucu ve işbirlikçi bir tutuma sürüklendiği üst tabakalarını şiddetle eleştirmekte, devrimci nitelikler taşıyan alt tabakaları üstün bu tutuculuğuna karşı sürekli uyarmakta, sivil - asker bürokratik mekanizmadan devrimci mücadelede öncülük bekleyerek resmen küçük burjuva kuyrukçuluğu yapan sosyalistleri de kendilerine gelmeğe çağırılmaktadır.

Eğer «asker-sivil aydın zümre» yakın tarihte hakim sınıfların terörü için kullanılabilmisse, bugün subay holding gibi menfaat şirketleri ve millî güvenlik kurulu gibi politik yetki ortaklıkları yoluyla bu zümre egemen sınıflarla tamamlanmaya sokulmak isteniyorsa, bir sosyalist dergi olarak ANT elbette bu gerçekleri ortaya koyacak ve en sert eleştirileri yapmaktan tereddüt etmeyecektir.

Şu sözler, yine Türk Solu'nun aynı sayıdaki bir başka yazısından alınmıştır: «Müttefiklerimiz karşı politikamız, kendi bağımsızlığımızı sıkı sıkıya koruyan 'hem dostluk, hem mücadele' politikası olmalıdır... Müttefiklerimizi ne kendimizle özdeş olarak görmeli, ne de düşman sınıflara itmeliyiz.»

ANT'nin bugüne kadar yaptığı budur, işçi sınıfının müttefiklerine karşı «hem dostluk, hem mücadele politikası» tavizsiz uygulanmıştır.

Ya Türk Solu... Şimdiye kadar bu iki - yani politikamızın sadece adosluğa kısmını işleyip işi küçük burjuva kuyrukçuluğuna kadar vardırıyan Türk Solu, «mücadele» kısmını daima hiçe saymıştır. O kadar ki, Millî Güvenlik Kurulu devrimciler aleyhine politik iktidarla birlikte itham edici bildirimler yayınlarsa, askeri organlar devrimciler a-

leyhinde terör kampanyasına biffil katılırken, Türk Solu «müttefiklerin tutarsızlıklarını eleştirme» yükümlülüğünden habersiz görünerek, Millî Güvenlik Kurulu'nun tutumunu, tek kelimeyle olsun, eleştirmemiş, saygılarını ANT'a ve daha düne kadar beraber olduğu «proleter devrimciler» çoğunluğuna saldırmışa tahsis etmiştir.

Anlaşılan Türk Solu «asker - sivil aydın zümreyi» kendisiyle özdeş görmekte, sosyalistleri düşman saflara itmektedir. Bu düşmanlık, giderek, kendisini Bugün Gazetesi ile dahil birleştirmektedir.

Başlangıçtan beri çeşitli kuşklar altında sürdürülen küçük burjuva kuyrukçuluğunun daha başka bir noktaya ulaşması da herhalde büyük sürpriz olurdu!

Türkler Amerikan üssüne giriyor

İkinci sayfa'daki bir ilan:

FILIN EN SAHANE BALOSU İNCİRLİK ÜS-SÜ'NDE VERİLİYOR

● Bu esiz balo ile İncirlik Hava Üssü 23 Nisan'da halka açılıyor.

● Avrupa'dan özel orkestra, Londra'nın en popüler sesleri, en şöhretli oryantalistler 23 Nisan Balosu için angaje edilmişlerdir.

● Hakiki Fransız Şampanyası dahil çok zengin menü yalnız 150 T.L.

● Hava içki olarak isteyen, istediği kadar VİSKİ, VOTKA ve MARTİNİ alabilecektir.

Rezervasyon için müraaat: Adana/Telefon: 3910 (Cumhuriyet - 6.4.1970)